

**Hallituksen esitys Eduskunnalle evankelis-luterilaisen
kirkon eläkelaki**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki, joka korvaisi nykyisen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain ja nykyisen evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain. Lainsäädännön rakenne ehdotetaan uudistettavaksi siten, että se vastaa vuoden 2007 alusta voimaantulleiden yksityisten alojen palkansaajien eläkelainsäädännön ja valtion eläkelainsäädännön uudistusten rakennetta, ottaen kuitenkin huomioon evankelis-luterilaisen kirkon eläkejärjestelmän erityispiirteet.

Eläketurvan sisältöä koskevia säännöksiä ei ehdoteta otettavaksi evankelis-luterilaisen

kirkon eläkelakiin. Eläketurvan sisältö määräytyisi edelleen pääosin valtion eläkelain mukaan.

Eläkkeiden muutoksenhakua koskevat säännökset muuttuisivat sen takia, että ensimmäisenä muutoksenhakuasteena ollut valtion eläkelautakunta on lakkautettu ja yhdistetty yksityisen alan työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan ja kuntien eläkelautakunnan kanssa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnaksi.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan ensi tilassa.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 NYKYTILA.....	3
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	3
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	4
4.1 Taloudelliset vaikutukset.....	4
4.2 Esityksen organisaatiovaikutukset ja työntekijöiden tai eläkkeensaajien asemaan kohdistuvat vaikutukset.....	4
5 ASIAN VALMISTELU.....	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	5
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	5
1.1 Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki.....	5
1 luku Yleiset säännökset.....	5
2 luku Eläke- ja kuntoutusetuudet sekä eläkkeen määräytyminen.....	6
3 luku Eläkkeen hakeminen ja ennakkopäätös.....	7
4 luku Viimeinen eläkelaitos.....	8
5 luku Eläketurvan rahoitus.....	10
6 luku Tietojen antaminen, saaminen ja hallussapito.....	12
7 luku Muutoksenhaku ja takaisinperintä.....	15
8 luku Voimaantulo ja siirtymäsäännökset.....	18
2 VOIMAANTULO.....	19
LAKIEHDOTUS.....	21
Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki.....	21

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Yksityisten alojen palkansaajien työeläketurvaa koskeva lainsäädäntö on uudistettu kokonaan vuoden 2007 alusta voimaantulleella uudella työntekijän eläkeläillä (395/2006; TyEL). Tällä lailla yhdistettiin työntekijäin eläkelaki (395/1961; TEL), lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelaki (134/1962; LEL) sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelaki (662/1985; TaEL) yhdeksi työntekijän eläkeläiksi. Uudessa TyEL:ssä ei ollut tarkoituksena tehdä olennaisia muutoksia eläkeoikeuksiin tai eläkkeen määräytymiseen, vaan lailla yhdenmukaistettiin, ajanmukaistettiin ja selkeytettiin työeläkesäännöksiä.

Myös valtion eläkelainsäädäntö on uudistettu vuoden 2007 alusta lukien rakenteeltaan samanlaiseksi kuin uuden TyEL:n rakenne. Uudessa valtion eläkeläissa (1295/2006; VaEL) eläketurvan sisältöön, kuten eläkkeen karttumiseen, eläkeikään, eläkkeen laskentatapaan tai eläkkeen saamisedellytyksiin ei ole tehty muutoksia, vaan ne jäivät vuoden 2005 alusta voimassa olleen lainsäädännön mukaisiksi. Eläketurvan sisältöä koskevat säännökset on yhdenmukaistettu työntekijän eläkelain kanssa jo vuoden 2005 alusta voimaantulleilla valtion eläkelain muutoksilla. Edellä mainittujen lakien uudistusten vuoksi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain viittaukset muihin työeläkelakeihin ovat vuoden 2007 alusta vanhentuneet.

Työeläkejärjestelmien yhtenäisyyden vuoksi myös evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (298/1966; KiEL) on uudistettava rakenteeltaan ja sisällöltään vastaamaan muihin eläkelakeihin tehtyjä muutoksia. Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki tuli voimaan vuoden 1967 alusta ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaki (258/1970; KiPEL) tuli voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1970. Lakien voimaantulon jälkeen niihin on tehty useita muutoksia. Lait ovat systematiikaltaan vanhanaikaisia ja vaikeaselkoisia.

Tämän vuoksi on aiheellista yhdistää sekä henkilön omaa eläkettä että perhe-eläkettä koskevat säännökset uuteen rakenteeltaan ajanmukaistettuun evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakiin.

2 Nykytila

Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain piiriin kuului vuoden 2006 lopussa lähes 17 000 voimassa olevassa palvelussuhteessa olevaa henkilöä. Heidän lisäksi lain piiriin kuuluu noin 70 000 henkilöä, jotka ovat joskus olleet evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain piiriin kuuluvassa palveluksessa, mutta eivät ole vielä eläkkeellä. Oikeus eläkkeeseen on aina määräytynyt pääosin samojen säännösten mukaan kuin virka- tai työsuhteessa valtioon olevalla henkilöllä. Valtion eläketurvaa on vuosien kuluessa yhtenäistetty muiden työeläkejärjestelmien kanssa siten, että uusissa valtion palvelussuhteissa eläketurvan taso on sama kuin yksityisellä alalla. Merkittävimmän eläketurvaa muutettiin vuosien 1993 ja 1995 alusta lukien. Viimeisimmät suuret muutokset tehtiin vuoden 2005 työeläkeuudistuksessa, jolloin kaikkien sekä julkisten että yksityisten alojen työeläkelakeihin tehtiin pääosin samat muutokset.

Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakiin on yhtenäisyyden vuoksi yleensä tehty vastaavat muutokset kuin valtion ja kuntien eläkelakeihin. Näistä syistä on tarkoituksenmukaista uudistaa nytkin kirkon eläkelainsäädäntö.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tavoitteena on uudistaa evankelis-luterilaisen kirkon eläkelainsäädäntö vastaamaan rakenteeltaan ja sisällöltään aiemmin uudistettuja muiden alojen eläkelakeja. Uusi laki olisi sisällöltään nykyisen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain kaltainen, mutta se sisältäisi myös perhe-eläkkeisiin liittyvän säännösten. Eläketurvan sisältö määräytyisi viittaussäännöksen kautta valtioon eläkelain mukaan, huomioon ottaen kui-

tenkin evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakiin säädettäväksi ehdotetut kokouspalkkioita, luontoisetuja ja luottamushenkilöiden ansioita koskevat säännökset. Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki sisältäisi soveltamisalaan, eläkkeen hakemiseen, työnantajan ja työntekijän ilmoitusvelvollisuuteen, tietojen antamiseen ja saantiin, tekniseen käyttöyhteyteen, muutoksenhakuun, menettelytapoihin ja eläketurvan toimeenpanoon liittyviä säännöksiä. Lain säännöksistä ilmenevät esimerkiksi työnantajien ja työntekijöiden velvollisuudet eläkemaksujen suorittamiseen, eläkkeenhakijan eläkehakemuksen käsittelevän eläkelaitoksen määräytyminen sekä se, miten päätökseen haetaan muutosta tai aiheuttomasti maksettua eläkettä peritään takaisin. Rakenteellisissa muutoksissa seurattaisiin kunnalliseen eläkelakiin (549/2003; KuEL) ja valtion eläkelakiin tehtyjä muutoksia. Uudistuksen jälkeen evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki vastaisi rakenteeltaan työntekijän eläkelakia, kunnallista eläkelakia ja valtion eläkelakia. Vuoden 2007 alusta lukien eläkelait ovat myös sisällöltään lähes yhteneväiset.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Tämä esitys vaikuttaa työeläkejärjestelmien toimeenpanossa käytettäviin tietojärjestelmiin ja aiheuttaa muutostarvetta työeläkejärjestelmän eri osapuolten välisiin yhteisiin sanomaliikenne- ja laskentasovelluksiin. Näistä työeläkejärjestelmien teknisistä muutoksista aiheutuu jonkin verran kustannuksia kaikille työeläkejärjestelmien osapuolille.

Valtion eläkelautakunnan lakkauttaminen ja sen tehtävien siirtäminen uudelle työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle aiheuttaa Kirkon keskusrahastolle velvollisuuden

maksaa oikeushallintomaksua, josta säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (1298/2006). Oikeushallintomaksun määrän vahvistaa vakuutusvalvontavirasto.

4.2 Esityksen organisaatiovaikutukset ja työntekijöiden tai eläkkeensaajien asemaan kohdistuvat vaikutukset

Organisatoriset vaikutukset ovat vähäisiä. Eläketurvan sisältö jäisi edelleen valtion eläkelain varaan, ja eläkeoikeuksiin liittyvien siirtymäsäännösten osalta sovellettaisiin valtion eläkelain voimaanpanosta annetun lain (1296/2006) säännöksiä. Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelainsäädäntö selkiytyisi ja sen luettavuus paranisi. Säädöksistä ei aiheudu työntekijöille tai eläkkeensaajille taloudellisia vaikutuksia. Valtion eläkelautakunnan ja kuntien eläkelautakunnan yhdistyminen yksityisen alan työntekijäin muutoksenhakulautakunnan kanssa yhdenmukaistaa muutoksenhakua tulevaisuudessa.

5 Asian valmistelu

Esitys perustuu kirkolliskokouksen ehdotukseen, joka on valmisteltu Kirkon keskusrahastossa ja käsitelty valmistavasti kirkolliskokouksen lakivaliokunnassa.

Esityksen valmistelussa on kuultu Kirkon alojen ammattijärjestö SVTL ry:tä, Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry:tä ja Kirkon alan unioni ry:tä.

Esityksen jatkovalmistelu on tehty virkатыönä opetusministeriössä. Opetusministeriö on pyytänyt kirkolliskokouksen ehdotuksesta lausunnot sosiaali- ja terveysministeriöltä, Eläketurvakeskukselta ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta. Lausunnoissa esitetyt huomiot on pyritty ottamaan huomioon.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1.1 Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki

1 luku Yleiset säännökset

1 §. *Lain tarkoitus.* Pykälässä määriteltäisiin lain tarkoitus, jonka mukaan laissa säädettäisiin evankelis-luterilaisen kirkon, sen seurakunnan tai seurakuntayhtymän palveluksessa olevan työntekijän oikeudesta omaan eläkkeeseen ja heidän jälkeensä jääneiden edunsaajien oikeudesta perhe-eläkkeeseen.

2 §. *Määritelmät.* Pykälässä määriteltäisiin laissa yleisimmin esiintyvät käsitteet. Luettelo ei ole kattava, vaan mukaan on otettu ainoastaan ne käsitteet, jotka esiintyvät laissa toistuvasti. Pykälän 2 momentissa on säännös palkkakerroinjärjestelmän omaksumisesta. Momentin sanamuodon pohjana on käytetty kunnallisen eläkelain 4 §:n 10 kohtaa ja 71 §:ää. Vastaavasti on säädetty valtion eläkelain 70 §:ssä ja työntekijän eläkelain 96 §:ssä.

3 §. *Soveltamisala.* Lain soveltamisalaan kuuluisivat 1 momentin mukaan kaikki virka- tai työsuhteessa evankelis-luterilaiseen kirkkoon, sen seurakuntaan tai seurakuntayhtymään olevat henkilöt.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos voi tehdä Kirkon keskusrahaston kanssa sopimuksen siitä, että sen palveluksessa olevaan pappiin tai lehtoriin sovelletaan tämän lain säännöksiä. Edellytyksenä on, että tuomiokapituli on antanut ko. papille tai lehtorille oikeuden toimia sopimuksen tehneen yhteisön palveluksessa. Samoin voisi diakonissalaitos tehdä sopimuksen Kirkon keskusrahaston kanssa siitä, että sen palveluksessa olevaan, päätoimenaan opetustehtävää hoitavaan diakonissaan sovelletaan tämän lain säännöksiä. Ellei EY:n sosiaaliturva-asetuksista tai muis-

ta sosiaaliturvasopimuksista muuta johdu, voi Kirkon keskusrahasto sopia, että määrätyn ehdoin tätä lakia sovelletaan myös henkilöihin, jotka ovat kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön palveluksessa, työssä ulkosuomalaisten keskuudessa muun evankelis-luterilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa, taikka henkilöihin, jotka ovat toimineet vähintään kahdeksan vuotta ulkomailta.

Pykälän 3 momentin mukaan laki koskisi myös sellaista henkilöä, joka tekee 1 momentissa mainitulle työnantajalle työtä toimeksianto- tai konsulttisopimuksen tai vastaavan muun järjestelyn perusteella. Laki ei koskisi henkilöä, joka toimii yrittäjänä tai harjoittaa toimintaa yhtiön tai muun yhteisön lukuun. Yrittäjän eläkelain (1272/2006) piiriin kuulumisen ratkaistaisiin yrittäjän eläkelain mukaan ja ehdotetun lain soveltamisalan piiriin kuuluisi vain sellainen toiminta, joka jää yrittäjän eläkelain ulkopuolelle. Eläketurvan piiriin kuuluisi myös 1 momentissa tarkoitettujen työnantajan luottamushenkilö.

4 §. *Soveltamisalan rajoitukset.* Pykälän 1 momentissa rajattaisiin lain mukaisen eläketurvan piiriin kuulumisen ala- ja yläikäraja. Työntekijä kuuluisi eläketurvan piiriin sitä seuraavan kalenterikuukauden alusta, jona työntekijä täyttää 18 vuotta, mutta eläkelaki ei koskisi työntekijää enää sen kalenterikuukauden jälkeen, jona työntekijä täyttää 68 vuotta. Säännöksen mukaan tämä laki ei koskisi työntekijää, jonka palvelussuhteeseen perustuvasta eläketurvasta säädetään erikseen. Eläketurvan piiriin kuulumisen ikäraajat ovat samat VaEL:ssa, KuEL:ssa ja TyEL:ssa.

Pykälän 2 momentiksi otettaisiin voimassa olevan KiEL:n 1 §:n 5 momenttia vastaava säännös. Säännöksen mukaan Kirkon keskusrahasto ratkaisisi epäselvyyden, joka syntyy siitä, onko työntekijään sovellettava evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakia. Kirkon keskusrahasto ratkaisisi asian joko työnteki-

jän tai työnantajan hakemuksesta. Vastaava säännös on VaEL 7 §:ssä.

5 §. Hallinto. Pykälän 1 momenttiin otettaisiin sanamuodoltaan täsmennettynä nykyisen KiEL:n 6 §:n 1 momentissa oleva säännös. Sanamuodon täsmennys on tarpeen, koska viimeisen eläkelaitoksen (Vilma) periaatteen voimaantumisen jälkeen eläketietojärjestelmät ovat yhä enemmän integroituneet siten, että eläketurvan toimeenpanoon liittyvien tehtävien jakaminen nykyisessä säännöksessä mainitulla tavalla ei tulevaisuudessa ehkä ole mahdollista tai järkevää. Evankelis-luterilaisen kirkon eläketurvasta vastaisi edelleen Kirkon keskusrahasto. Kirkkohallitus, joka toimii Kirkon keskusrahaston hallituksena, voisi kuitenkin sopia Valtiokonttorin, kunnallisen eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen kanssa, että tämä ottaa huolehtiakseen tämän lain mukaisen eläketurvan toimeenpanosta tai siihen liittyvistä tehtävistä. Tämän lain mukaisia eläketurvan toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä ovat muun muassa palvelussuhteiden rekisteröinti, vakuutettujen ennakkopalvelut, eläkkeisiin ja kuntoutukseen liittyvät hakemuskäsittelyt ja maksutoiminnot sekä tiedonsiirto teknisten käyttöyhteyksien avulla eläkelaitosten ja Eläketurvakeskuksen välillä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin yhteistoiminnasta Eläketurvakeskuksen ja muiden eläkelaitosten välillä. Kirkon keskusrahasto voisi sopia yhteistoiminnasta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta Eläketurvakeskuksen ja muiden eläkelaitosten välillä. Vastaava säännös on KuEL:n 166 §:ssä ja sellainen on ehdotettu otettavaksi myös valtion eläkelakiin 1 päivästä tammikuuta 2008 lukien.

Pykälän 3 momentiksi otettaisiin voimassa olevan KiEL:n 6 §:n 2 momentti, jossa säädetään Kirkon keskusrahastossa toimivasta työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden neuvottelukunnasta.

2 luku **Eläke- ja kuntoutusetuudet sekä eläkkeen määräytyminen**

6 §. Oikeus eläkkeeseen ja eläkkeen määräytyminen. Pykälässä säädettäisiin eläketurvan sisällöstä. Oikeus vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys-, osa-aika- ja perhe-

eläkkeeseen sekä kuntoutusetuuksiin määräytyisi samojen säännösten mukaan kuin valtion palveluksessa olevalla henkilöllä. Pääsääntöisesti eläkkeen ja kuntoutuksen saamiseen edellytyksiin ja määräytymiseen sovellettaisiin valtion eläkelain säännöksiä. Sovellettavat säännökset ovat valtion eläkelain luvuissa seuraavasti: 2 luvussa säädetään eläke- ja kuntoutusetuuksista, 3 luvussa eläkkeen määräytymisestä, 4 luvussa perhe-eläkkeestä ja 8 luvussa eläkkeen maksamisesta. Tarkemmat säännökset valtion eläkelain soveltamisesta ovat valtion eläkelain voimaantulon jälkeen annettussa laissa.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin työntekijän omasta eläkkeestä ja 2 momentissa työntekijän kuoltua hänen edunsaajilleen suoritettavasta perhe-eläkkeestä. Voimassa olevassa evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain vastaava säännös on 1 §:n 1 momentissa ja voimassa olevassa evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelain vastaava säännös on 3 §:n 1 momentissa.

Mainittujen valtion eläkelain säännösten lisäksi tai niistä poiketen sovellettaisiin tämän lain 7 §:ssä olevia säännöksiä kokouspalkkiosta, luontoiseduista ja luottamushenkilöiden ansioista eläkkeen perusteena olevia ansioita määrättäessä.

7 §. Kokouspalkkiot, luontoisedut ja luottamushenkilöiden ansiot. Pykälässä säädettäisiin eräitä valtion eläkelaista poikkeavia säännöksiä kokouspalkkioiden, luontoisetujen ja luottamushenkilöiden ansioiden huomioon ottamisesta eläkkeen perusteena olevaa työansiota laskettaessa. Säännös vastaa voimassa olevan KiEL:n 5 §:ää.

8 §. Kirkon keskusrahaston takautuva oikeus korvaukseen vakuutuslaitokselta. Pykälässä säädettäisiin Kirkon keskusrahaston oikeudesta saada eläkkeensaajalle myönnettyä tapaturmavakuutuslain (608/1948) säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai eläkettä, liikennevakuutuslain (279/1959) nojalla myönnettyä jatkuvaa korvausta, sotilasvammalakiin (404/1948) perustuvaa elinkorkoa taikka tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) mukaista ansionmenetyksen korvausta näitä etuuksia myöntävältä laitokselta. Oikeus näi-

hin etuuksiin siirtyisi Kirkon keskusrahastolle siltä osin kuin Kirkon keskusrahasto on maksanut samalta ajalta työntekijälle eläkettä. Säännös on tarpeen, jotta eläke voitaisiin myöntää ja maksaa, vaikka eläkkeenhakijalla on vireillä edellä mainittuja etuuksia koskeva hakemus, jota ei vielä ole lopullisesti ratkaistu. Säännöstä on täsmennetty nykyisin voimassa olevaan säännökseen nähden.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vastaavasta menettelystä, kun on kyse perhe-eläkkeestä. Vastaavat säännökset ovat voimassa olevan KiEL:n 5 c §:ssä ja KiPEL:n 7 §:ssä.

9 §. Eläkkeenhakijan ja edunsaajan ilmoitusvelvollisuus. Pykälään ehdotetaan otettavaksi nykyisen KiEL:n 10 a §:ää vastaava säännös eräin täydennyksin. Pykälän sisältö vastaa myös KuEL:n 145 §:n säännöksiä.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin eläkkeenhakijan velvollisuudesta antaa Kirkon keskusrahastolle tiedot, joita tarvitaan eläkeasian käsittelemistä ja ratkaisemista varten.

Pykälän 2 momentin mukaan työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan työkykynsä palautumisesta, ryhtymisestä ansiotyöhön ja kuntoutuksen keskeyttämisestä.

Pykälän 3 momentissa on luettelo niistä seikoista, joista työttömyyseläkkeen saajan on ilmoitettava Kirkon keskusrahastolle.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin osaaika-eläkkeen saajan ilmoitusvelvollisuudesta. Säännöksiä täydennettäisiin vastaamaan KuEL:n ja VaEL:n muutoksia.

Pykälän 5 momentin mukaan perhe-eläkettä saava leski on velvollinen ilmoittamaan Kirkon keskusrahastolle solmimastaan avioliitosta. Kirkon keskusrahastolle on ilmoitettava myös, jos lapseneläkettä saava lapsi annetaan ottolapseksi muulle kuin edunjättäjän leskelle tai tämän puolisolle.

10 §. Selvitys eläkkeensaajalta eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen liittyvistä seikoista. Pykälän mukaan Kirkon keskusrahasto voisi vaatia eläkkeensaajalta selvitystä myös muista kuin 9 §:n mukaisen ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvista eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista, jos on aihetta epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia.

3 luku **Eläkkeen hakeminen ja ennakkopäätös**

11 §. Eläkkeen hakeminen. Pykälässä säädettäisiin, että eläkettä on haettava Kirkon keskusrahastolta sitä varten vahvistetulla lomakkeella. Lomakkeella tarkoitettaisiin Eläketurvakeskuksen vahvistamia eläkehakemuslomakkeita ja kuntoutushakemuslomakkeita. Lomakkeella tarkoitettaisiin myös sähköisessä muodossa olevaa lomaketta. Hakemukseen on liitettävä eläkeasian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys. Säännökset vastaavat VaEL:n 100 §:n säännöksiä. VaEL:n 100 §:n 2 momentin nojalla eläkkeen hakemiseen tarvittavista lomakkeista ja selvityksistä säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella. Näitä tarkempia säännöksiä sovellettaisiin ehdotetun 2 momentin nojalla soveltuvin osin myös tämän lain mukaisen eläkkeen hakemisessa.

12 §. Työkyvyttömyyseläkkeen hakijan selvitys terveydentilastaan. Pykälän 1 momentin mukaan työkyvyttömyyseläkkeen hakijan olisi pääsääntöisesti toimitettava Kirkon keskusrahastolle terveydentilastaan laadittu lääkärintlausunto, joka sisältää hoito- tai kuntoutussuunnitelman. Hoito- tai kuntoutussuunnitelma olisi tarpeen erityisesti harkittaessa kuntoutustuen myöntämistä, mutta muissa tapauksissa muunkinlainen lääkärintlausunto voitaisiin hyväksyä. Lisäksi Kirkon keskusrahasto voisi hyväksyä myös muun vastaavan selvityksen kuin varsinaisen lääkärintlausunnon. Muu selvitys työkyvystä voitaisiin hyväksyä esimerkiksi silloin, kun kyse olisi kuntoutustuen jatkosta tai tilanteesta, jossa hakijan selkeästi työkyvyttömyyden aiheuttama sairaus olisi muutoinkin kuin lääkärintlausunnolla selvästi osoitettavissa. Jos hakija on sairaalassa tai on joku muu erityinen syy, Kirkon keskusrahasto voisi hankkia itsekin tarpeellisen lääkärintlausunnon omalla kustannuksellaan.

Pykälän 2 momentin mukaan työkyvyttömyyseläkkeen hakija olisi velvollinen käymään Kirkon keskusrahaston osoituksesta työkyvyn heikentymisen selvittämistä varten tutkittavana Kirkon keskusrahaston nimeämän laillistetun lääkärin luona tai Kirkon keskusrahaston osoittamassa kuntoutus- tai tutkimuslaitoksessa. Jos Kirkon keskusrahas-

to velvoittaisi eläkkeenhakijan tällaiseen tutkimukseen, se olisi 3 momentin mukaan velvollinen korvaamaan tutkimuksesta ja mahdollisista matkoista aiheutuvat kohtuulliset kustannukset sekä kohtuullisen matkapäivärahan, jos henkilö joutuu matkustamaan toiselle paikkakunnalle. Pykälä vastaa VaEL:n 101 §:ää.

13 §. Eläkkeen hakeminen työntekijän puolesta. Eläkettä voisi työntekijän puolesta hakea ja muutoinkin puhevaltaa eläkeasiassa käyttää Kirkon keskusrahaston hyväksymä työntekijän lähiomainen tai työntekijästä huolehtinut henkilö, ellei työntekijällä ole edunvalvojaa ja työntekijä ei iän, vamman, sairauden tai muun syyn takia itse kykenisi hakemaan eläkettä tai hoitamaan sitä koskevia asioitaan. Asiasta on säädetty voimassa olevan KiEL:n 5 d §:ssä. Vastaava säännös on VaEL:n 102 §:ssä.

14 §. Eläkehakemuksen vireilletulo. Pykälässä säädettäisiin eläkehakemuksen vireilletulosta. Eläkehakemus katsottaisiin tehdyksi sinä päivänä, jona se on saapunut Kirkon keskusrahastolle tai jollekin julkisten tai yksityisten alojen eläkejärjestelmän mukaiselle eläkelaitokselle, Eläketurvakeskukselle tai Eläketurvakeskuksen taikka eläkelaitoksen valtuuttamalle asiamiehelle. Eläketurvakeskuksen valtuuttamana asiamiehenä toimii tällä hetkellä Kansaneläkelaitos. Eläkelaitoksen valtuuttamana asiamiehenä voi toimia myös vahinkovakuutusyhtiö.

15 §. Lääkärin osallistuminen päätöksentekoon Kirkon keskusrahastossa. Pykälässä säädettäisiin asiantuntijalääkärin osallistumisesta päätöksentekoon. Yhden tai useamman laillistetun lääkärin olisi osallistuttava asioiden valmisteluun Kirkon keskusrahastossa silloin, kun kyseessä on työkyvyttömyys- tai kuntoutusasian tai muun lääketieteellisiä kysymyksiä sisältävän asian ratkaiseminen. Lääkäri voisi merkitä kannanottonsa asiakirjoihin noudattamatta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) säädettyjä muotovaatimuksia.

16 §. Ennakkopäätös eläkeoikeudesta. Pykälässä säädettäisiin eläkeoikeuden ennakkopäätöksestä. Kirkon keskusrahasto voisi antaa 1 momentin mukaan valituskelpoisen päätöksen työntekijälle siitä, onko hakija tämän lain mukaisessa palveluksessa tai onko

hän tietyinä ajankohtana ollut tällaisessa palveluksessa. Päätös voitaisiin antaa myös eläkeiästä sekä siitä, onko työntekijälle maksettava palkka tai muu vastike eläkettä kartuttavaa työansiota. Lisäksi päätös voitaisiin antaa muusta hakijalle näihin verrattavasta tärkeästä seikasta. Tarkoituksena olisi, että Kirkon keskusrahasto ei antaisi ennakkopäätöstä esimerkiksi vanhasta soveltamiskäytännöstään tai eläketurvaan vähäisessä määrin vaikuttavista seikoista.

Pykälän 2 momentin mukaan Kirkon keskusrahaston olisi noudatettava antamaansa ennakkopäätöstä, jos eläke myöhemmin myönnetään niiden säännösten perusteella, joiden mukaan ennakkopäätös on annettu. Ennakkopäätöksestä voitaisiin poiketa ainoastaan eläkkeenhakijan eduksi.

17 §. Ennakkopäätös oikeudesta osatyökyvyttömyyseläkkeeseen. Sisällöllisesti pykälä vastaa VaEL:n 107 §:ää, jolloin sen 1 momentin mukaan työntekijällä olisi oikeus saada ennakkopäätös siitä, täytyvätkö osatyökyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytykset. Myönteinen ennakkopäätös sitoisi Kirkon keskusrahastoa yhdeksän kuukauden ajan tai, jos työntekijä ja hänen työnantajansa sopivat sitä pidemmästä ajasta, tämän sopimuksen mukaisen ajan.

18 §. Ennakkopäätös oikeudesta työeläkekuntoutukseen. Työntekijällä olisi oikeus saada ennakkopäätös siitä, täytyvätkö ammatillisen kuntoutuksen saamisen edellytykset. Ennakkopäätös voidaan antaa, vaikka kuntoutussuunnitelma olisi vielä kesken tai työntekijä ei olisi toimittanut Kirkon keskusrahastolle tämän hyväksymää kuntoutussuunnitelmaa. Myönteinen ennakkopäätös sitoisi Kirkon keskusrahastoa, jos työntekijä toimittaa sille yhdeksän kuukauden kuluessa ennakkopäätöksen lainvoimaiseksi tulosta sellaisen kuntoutussuunnitelman, jonka Kirkon keskusrahasto hyväksyy. Säännös vastaa VaEL:n 107 §:n 3 momenttia.

4 luku Viimeinen eläkelaitos

19 §. Viimeisen eläkelaitoksen tehtävät. Pykälässä säädettäisiin viimeisen eläkelaitoksen järjestelystä. Voimassa olevassa KiEL:ssä asiasta säädetään 6 a §:ssä. Pykälässä olisi säännös siitä, mikä eläkelaitos kä-

sittelee eläkehakemuksen niissä tilanteissa, kun työntekijä on työskennellyt sekä tämän lain piiriin kuuluvassa että muun julkisten tai yksityisten alojen eläkelain piiriin kuuluvassa työssä.

Pykälän 1 momentin mukaan, jos työntekijä on ollut sekä tämän lain että muun julkisten tai yksityisten alojen eläkelain mukaisen eläketurvan piirissä ja jos hän eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa oli tämän lain piiriin kuuluvassa palveluksessa, Kirkon keskusrahasto viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan antaa omasta päätöksestään sekä muiden julkisten ja yksityisten alojen eläkelakien mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta huolehtivien eläkelaitosten päätöksistä päätösyhdistelmän ja 2 kohdan mukaan tällöin Kirkon keskusrahasto myös hoitaa päätösyhdistelmän mukaisten eläkkeiden maksamisen ja eläkkeisiin liittyvät eläkelaitoksen muut tehtävät.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos työntekijän eläketurva oli eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen sitä järjestetty muussa julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitoksessa, tämä eläkelaitos hoitaisi viimeisenä eläkelaitoksena 1 momentissa tarkoitetut tehtävät myös evankelis-luterilaisen kirkon eläkelain mukaisen eläketurvan osalta.

20 §. Työskentely julkisten ja yksityisten alojen työeläkelakien piirissä. Pykälän 1 momentin mukaan jos eläkettä määrättäessä otetaan huomioon tuleva aika, 19 §:ssä tarkoitetut tehtävät viimeisenä eläkelaitoksena hoitaa se julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijän eläketurva oli järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Pykälän 2 momentin mukaan 1 momentin ja 19 §:n säännöksiä viimeisestä eläkelaitoksesta, ei sovelleta työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos työntekijän eläketurva on järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen Kirkon keskusrahastossa tai muussa julkisten alojen eläkelaitoksessa ja työntekijällä on yksityisellä puolella työansioita yhteensä vähintään 12 566,70 euroa vuoden 2004 indeksitasossa eläketapahtumavuotta edeltäneen kahden kalenterivuoden aikana. Säännöksiä ei sovellettaisi työkyvyttömyyseläkkeeseen

myöskään, jos työntekijällä on eläketapahtumavuonna alkanut jatkuva tämän lain alainen palvelus ja hänen eläketurvansa oli järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen muussa eläkelaitoksessa kuin Kirkon keskusrahastossa.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin, että viimeisen laitoksen periaatetta ei sovelleta myöskään tilanteissa, joissa osa-aikaeläke myönnetään useammasta kuin yhdestä eläkejärjestelmästä. Tätä pykälää vastaavat säännökset ovat VaEL:n 110 §:ssä ja KuEL:n 104 §:ssä.

21 §. Neuvotteluvelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin neuvotteluvelvollisuudesta silloin, kun Kirkon keskusrahasto on viimeisenä eläkelaitoksena ja käsittelee työkyvyttömyyseläkeasiaa. Jos Kirkon keskusrahasto ratkaisee työkyvyttömyyseläkettä koskevan hakemuksen ammatillisen työkyvyttömyysmääritelmän mukaisesti (VaEL 35 § 1 mom. 1 kohta), Kirkon keskusrahaston on ennen eläkepäätöksen antamista neuvoteltava yksityisten alojen eläkelaitoksen kanssa. Neuvottelu käytäisiin vain tilanteissa, joissa yksityisen puolen eläkkeen määrä on suurempi kuin 688,02 euroa kuukaudessa vuoden 2004 indeksitasossa. Jos Kirkon keskusrahasto ja yksityisten alojen eläkelaitos tällöin päätyisivät erilaisiin ratkaisuihin, viimeisen eläkelaitoksen periaatetta ei noudatettaisi työkyvyttömyyseläkeasiassa. Nykyisin säännös on KiEL:n 6 a §:n 4 momentissa.

22 §. Eläkettä maksava eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena. Pykälässä säädettäisiin eläkehakemuksen käsittelevästä viimeisestä eläkelaitoksesta silloin, kun työntekijä saa jo eläkettä. Kun vanhuus-, työkyvyttömyys- tai osa-aikaeläkettä saavalle työntekijälle myönnetään vanhuuseläke, eläkkeen myöntävä viimeinen eläkelaitos olisi aikaisempaa eläkettä maksava eläkelaitos. Jos työkyvyttömyyseläkettä jo saava työntekijä hakisi uutta työkyvyttömyyseläkettä, työkyvyttömyyseläkettä maksava eläkelaitos toimisi viimeisenä eläkelaitoksena myös uuden työkyvyttömyyseläkkeen osalta. Nykyisin asiasta säädetään KiEL:n 6 a §:n 5 momentissa. Lisäksi pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siitä, että osa-aikaeläkettä saavan osa-aikatyön vakuuttanut eläkelaitos määräytyisi viimeiseksi elä-

kelaitokseksi työkyvyttömyyseläkettä haettaessa samoilla perusteilla kuin viimeisen työn vakuuttanut laitos muutoinkin määräytyy. Tällöin osa-aikaeläkettä saavan työkyvyttömyyseläkeasian käsittelisi ja ratkaisisi aina osa-aikatyön vakuuttanut eläkelaitos. Vastaava säännös on VaEL:n 112 §:ssä.

23 §. Viimeisen eläkelaitoksen kustannukset. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Kirkon keskusrahaston oikeudesta periä muilta eläkelaitoksilta ne eläkekustannukset, jotka sille on aiheutunut, kun se on viimeisenä eläkelaitoksena maksanut eläkkeitä muiden eläkelaitosten puolesta. Vastaavasti Kirkon keskusrahasto korvaisi muille julkisille tai yksityisille eläkelaitoksille niiden Kirkon keskusrahaston puolesta maksamat eläkkeet. Kustannukset olisi perittävä ja hyvitetävä eläkelaitosten välillä viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Säännös vastaa sanamuodoltaan täsmennettynä nykyisen KiEL:n 6 b §:ää.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että eläkekustannusten perimisestä ja hyvittämisestä sovittaisiin tarkemmin Kirkon keskusrahaston, Eläketurvakeskuksen, kunnallisen eläkelaitoksen, Valtiokonttorin ja Kansaneläkelaitoksen kanssa. Vastaava säännös on KuEL:n 136 §:ssä.

24 §. Muut säännökset viimeisestä eläkelaitoksesta. Pykälän 1 momentin mukaan viimeisen eläkelaitoksen järjestelyyn kuuluvat eläkelaitokset voisivat sopia viimeisen eläkelaitoksen järjestelyn noudattamisesta niissäkin tilanteissa, joissa sitä ei lain mukaan tule noudattaa. Jos eläkelaitokset tekisivät tällaisen sopimuksen yksittäistapauksessa, eläkkeenhakijalle tulisi ilmoittaa se eläkelaitos, joka hänen eläkeasiaansa hoitaa.

Pykälän 2 momentin mukaan epäselvissä tilanteissa Eläketurvakeskus ratkaisisi Kirkon keskusrahaston tai muun eläkelaitoksen pyynnöstä, mikä eläkelaitos on toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen. Asian käsittelyn viipymisen välttämiseksi tällaiseen päätökseen ei saisi hakea muutosta.

Pykälän 3 momentissa olisi viittaussäännös VaEL:n nojalla annettuihin toimivaltaisen eläkelaitoksen määräytymistä koskeviin tarkempiin säännöksiin. Viittaus koskisi käytännössä toimivaltaisen eläkelaitoksen mää-

räytymisestä annettua valtioneuvoston asetusta (1399/2006).

Vastaavat säännökset ovat voimassa olevan KiEL:n 6 a §:n 79 momenteissa ja VaEL:n 114 §:ssä.

5 luku Eläketurvan rahoitus

25 §. Eläkerahasto. Pykälä on kirkon eläkelaiissa uusi. Siihen ehdotetaan koottavaksi muualla kirkollisessa lainsäädännössä olevat eläkerahaston tarkoitusta, päätöksentekoa, varojen keräämistä ja valvontaa koskevat säännökset. Näistä asioista on säännöksiä kirkkolain 20 ja 22 luvussa sekä kirkkojärjestyksen 22 luvussa.

Pykälän 1 momentin mukaan rahaston tarkoituksena on tasoittaa eri vuosina kannettavien eläkemaksujen määrää ja turvata eläkkeiden rahoitus tulevaisuudessa.

Pykälän 2 momentin mukaan rahastoa karutetaan siirtämällä sinne vuosittain työnantajilta ja työntekijöiltä kerätyistä eläkemaksuista ja muista tuotoista se osa, jota ei tarvita eläkkeiden maksuun ja eläketöiminnan kuluihin. Kirkolliskokous päättää vuosittain työnantajien eläkemaksun tasosta. Eläketöiminnan kuluihin kuuluviksi luettaisiin myös Vakuutusvalvontavirastolle maksettava vakuutusvalvontamaksu ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle maksettava oikeushallintomaksu. Lisäksi kuluihin luettaisiin eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 5 §:n mukaiset maksut. Säännöstä on muutettu vuoden 2008 alusta lukien siten, että myös julkiset eläkejärjestelmät osallistuisivat kukin kustannusosuudellaan. Eläketurvakeskuksen rahoitukseen. Lainmuutos velvoittaisi myös Kirkon keskusrahaston osallistumaan Eläketurvakeskuksen kustannuksiin.

Kirkkohallitus ja eläkerahaston johtokunta vastaavat sijoitustoiminnasta. Sijoitustoimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto.

26 §. Työnantajan eläkemaksu. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin työnantajan velvollisuudesta suorittaa Kirkon keskusrahastolle eläkemaksu. Työnantajan eläkemaksu on maksettava kaikista tämän lain alaiselle työntekijälle suoritetuista palkoista ja muista työstä suoritetuista vastikkeista sekä tämän lain 7 §:ssä tarkoitetuista luontoiseduista ja

luottamushenkilöiden ansioista. Lisäksi työnantajan on maksettava työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuuosuudet. Kirkolliskokous vahvistaa ne perusteet, joiden mukaan työnantajien maksuprosentit ja omavastuuosuudet määräytyvät.

Pykälän 2 momentin mukaisesti kirkolliskokous vahvistaisi myös perusteet, joiden mukaan ns. sopimustyönantaja eli 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu yhdistys, muu yhteisö, säätiö tai laitos on velvollinen osallistumaan eläketurvan kustannuksiin. Kirkon keskusrahasto päättää muiden 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen henkilöiden osalta suoritettavan korvauksen määrästä.

Pykälän 3 momentin mukaan Kirkon keskusrahasto antaisi työnantajille tarkemmat määräykset siitä, miten maksut on tilitettävä.

27 §. Työntekijän eläkemaksu. Pykälässä säädettäisiin työntekijän velvollisuudesta suorittaa eläkemaksu ja sen pidättämisestä palkanmaksun yhteydessä. Kaikkien alojen työntekijöiltä on pidätetty eläkemaksua vuodesta 1993 lukien. Kirkon eläkelain piirissä olevan työntekijän eläkemaksu on nyt ja olisi jatkossakin yhtä suuri kuin yksityisen alan työntekijän työeläkevakuutusmaksu. Siksi pykälän 1 momentissa viitataan maksun suuruuden osalta TyEL:n 153 §:ään. Maksun suuruuden vahvistaa sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö.

Pykälän 2 momentin mukaan työnantaja pidättäisi työntekijän eläkemaksun työntekijältä palkanmaksun yhteydessä. Eläkemaksu pidätettäisiin kaikesta sellaisesta palkasta, josta karttuu tämän lain mukaista eläketurvaa. Pidättämänsä maksun työnantaja tilittäisi Kirkon keskusrahastolle sen määrämällä tavalla.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin työntekijän eläkemaksun pidättämisestä jälkikäteen silloin, kun se olisi ilmeisen virheen takia jäänyt pidättämättä palkanmaksun yhteydessä. Maksu voi jäädä pidättämättä esimerkiksi työnantajan palkanmaksujärjestelmässä olevan virheen takia. Tällaisessa tapauksessa työnantaja voisi pidättää pidättämättä jääneen maksun vielä enintään kahden seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jossa työntekijällä on esimerkiksi luontoisetuja, joiden perusteella hänelle kart-

tuu eläketurvaa, mutta hänelle ei makseta riittävää rahapalkkaa, josta työnantaja voisi pidättää työntekijän eläkemaksun. Tällaisessa tapauksessa työnantaja voisi pidättää maksun myöhempien palkanmaksujen yhteydessä. Aika, jolta maksuja voitaisiin takautuvasti pidättää, olisi yksi vuosi.

28 §. Työnantajan vastuu eläkemaksuista. Pykälään otettaisiin nykyisen KiEL:n 8 b §:n 1 momentin säännös. Sen mukaan eläkemaksusta, joka muodostuu 26 §:ssä tarkoitettusta työnantajan eläkemaksusta ja 27 §:ssä mainitusta työntekijän eläkemaksusta, vastaa Kirkon keskusrahastolle työnantaja niin kuin työnantajan eläkemaksusta on säädetty.

29 §. Aiheettomasti pidätetyn eläkemaksun palautus ja palautuksen vanhentuminen. Pykälä on uusi. KiEL:ssä ei ole aikaisemmin ollut vanhentumista koskevia säännöksiä. Ehdotetun 1 momentin mukaan työnantajan olisi työntekijän vaatimuksesta palautettava työntekijälle tältä aiheettomasti tai määrällään liian suurena peritty eläkemaksu. Säännöksen perusteella työntekijä voisi saada tämän lain mukaiselta muutoksenhakuelimeltä täytäntöönpanokelpoisen päätöksen eläkemaksun palauttamisesta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, missä ajassa aiheettomasti maksetun eläkemaksun tai aiheettomasti pidätetyn työntekijän eläkemaksun palautusastava vanhentuu. Vanhentumisajaksi ehdotetaan viittä vuotta, vuoteen 2013 jatkuvan siirtymäajan kuluessa, kuten voimaantulosäännöksessä säädetään. Vastaavat säännökset ovat VaEL:n 140 ja 141 §:ssä.

30 §. Eläkemaksun vanhentuminen. Pykälään ehdotetaan otettavaksi säännökset eläkemaksun vanhentumisesta. Ehdotetun 1 momentin mukaan Kirkon keskusrahaston olisi määrättävä tähän lakiin perustuva eläkemaksu työnantajan maksettavaksi viiden vuoden kuluessa sen eräpäivästä. Viiden vuoden vanhentumisaika tulisi voimaan asteittain, siten, että vuonna 2007 ja 2008 vakuutusmaksu voitaisiin määrätä takautuvasti vielä kymmeneltä vuodelta. Takautuva aika lyhenisi vuoden kerrallaan, kunnes vuonna 2013 sovellettaisiin viiden vuoden vanhentumisaikaa.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan, että niissä tilanteissa, joissa työntekijälle lisättäi-

siin yli viisi vuotta vanhoja eläkkeeseen oikeuttavia työansioita, Kirkon keskusrahasto voisi määrätä näihin ansioihin perustuvan eläkemaksun kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kyseisen vuoden eläkemaksu olisi erääntynyt maksettavaksi. Vastaava säännös on VaEL:n 138 §:ssä. Asiasta on säännökset myös KuEL:n 134 §:ssä ja TyEL:n 162 §:ssä.

31 §. Eläkemaksun viivästyskorko. Pykälässä säädettäisiin viivästyskorosta. Jos työnantaja on laiminlyönyt eläkemaksun maksamisen määräajassa, työnantajan on maksettava korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukainen viivästyskorko. Vastaava säädös on VaEL:n 142 §:ssä.

32 §. Eläkemaksun ulosottokelpoisuus. Kirkon keskusrahaston tämän lain perusteella maksettavaksi määräämä eläkemaksu viivästyskorkoineen saataisiin ulosmitata ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Vastaava säädös on VaEL:n 139 §:ssä.

6 luku **Tietojen antaminen, saaminen ja hallussapito**

33 §. Työntekijän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja. Pykälään ehdotetaan otettavaksi VaEL:n 146 §:ää ja TyEL:n 193 §:ää vastaavat säännökset työntekijän tietojen saantioikeudesta. Pykälän 1 momentin mukaan Kirkon keskusrahaston on annettava työntekijälle tämän pyynnöstä hallussaan olevat työntekijän eläkeoikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin tallennetut tiedot on muutoin voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Pykälän 2 momenttiin otettaisiin nykyisen KiEL:n 10 f §:n säännös Kirkon keskusrahaston velvollisuudesta antaa eläkkeenhakijalle etukäteen tieto siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa. Tieto voitaisiin antaa eläkehakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla.

34 §. Työnantajan oikeus saada tietoja. Pykälään otettaisiin voimassa olevan KiEL:n 10 c §:n säännös sanamuodoltaan täsmennettynä. Työnantajalla olisi oikeus saada kirjanpitoa ja 26 §:ssä tarkoitettua omavastuuosuuden määrittämistä varten tieto työntekijälle myönnetystä tämän lain mukaisesta etuudesta sekä muut mainittuja tarkoituksia varten välttämättömät tiedot. Oikeus saada tieto olisi vain sillä työnantajalla, jolle omavastuuosuus eläkkeestä tämän lain mukaan kuuluu. Kirkon keskusrahastolla olisi myös oikeus ilmoittaa sille työnantajalle, jonka palveluksesta edunsaaja siirtyy eläkkeelle, myönnetyn eläkkeen laji ja alkamis- ja päättymisajan kohta työnantajan palveluksen päättämistä varten.

35 §. Työnantajan velvollisuus antaa tietoja. Pykälään otettaisiin voimassa olevan KiEL:n 10 b § sellaisenaan. Pykälän 1 momentin mukaan työnantaja olisi velvollinen ilmoittamaan Kirkon keskusrahastolle vähintään kolmannesvuosittain työntekijöitä koskevia tietoja.

Pykälän 2 momentin mukaan työnantaja olisi velvollinen antamaan Kirkon keskusrahastolle tai tämän lain mukaiselle muutoksenhakuelimelle työntekijän työskentelyä ja työolosuhteita koskevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämiseksi ja eläke- tai etuusasian ratkaisemista varten.

Pykälän 3 momentissa rajattaisiin se, mitä työntekijää koskevia tietoja Kirkon keskusrahasto voi antaa työnantajalle tämän pyytessä eläketurvan ratkaisemista varten tietoja.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin Kirkon keskusrahaston velvollisuudesta pitää rekisteriä tämän lain piiriin kuuluvien työntekijöiden eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista sekä Kirkon keskusrahaston oikeudesta antaa määräyksiä työnantajille siitä, milloin ja missä muodossa tiedot ilmoitetaan.

36 §. Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisäätteisten tehtävien toimeenpanemiseksi. Pykälän 1 momenttiin otettaisiin täsmennettynä nykyisen KiEL:n 10 § 1 momentin 1 ja 2 kohdat sekä 3 momentti. Pykälän 1 momentin nojalla Kirkon keskusrahastolla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuelimellä olisi oikeus sallassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada tietoja asian ratkai-

semiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi. Kirkon keskusrahasto saisi tietoja Kansaneläkelaitokselta, yksityisiltä ja julkisilta eläkelaitoksilta sekä lakisääteistä liikenne- ja tapaturmavakuutusta toimeenpanevilta vakuutusyhtiöiltä. Eläkelaitokset tarvitsevat viimeisenä eläkelaitoksena toimiesaan muun muassa tietoja muiden eläkelaitosten eläkeratkaisuista ja eläkkeiden määristä. Ensijajaisen etuuden vähentämistä varten tarvitaan tietoja liikenne- ja tapaturmavakuutuslain mukaisista korvauksista. Kansaneläkelaitoksen ja työeläkelaitosten välisessä työkyvyttömyyseläkkeiden ennakoilmoitusmenettelyssä tarvitaan tietoja Kansaneläkelaitokselta perusteettomien ristikkäisten eläkeratkaisujen välttämiseksi. Menettely edellyttää myös hakemusten vireilläolotietojen ja hakijan terveydentilaa koskevien tietojen vaihtamista. Tietojen saantioikeus rajattaisiin koskemaan vain pykälässä tarkoitettuja tilanteita ja se rajattaisiin vain niihin tietoihin, jotka ovat välttämättömiä tehtävien hoitamiseksi. Pykälän 1 momentin 2 kohdan nojalla olisi oikeus saada lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöltä sekä toimintayksiköltä, kuntoutusta toimeenpanevalta taholta sekä sosiaalipalvelujen tuottajalta ja hoitolaitokselta käsiteltävänä olevan asian ratkaisemista varten lausuntoja ja muita välttämättömiä tietoja työntekijän hoidosta, kuntoutuksista ja terveydentilasta. Täsmennyksen mukaan oikeus saada lausunto tarkoittaisi edellä mainitun tahon jo aikaisemmin laatimaa lausuntoa. Kirkon keskusrahasto tai muutoksenhakuelin ei siten voisi vaatia esimerkiksi yksityistä lääkärinä kirjoittamaan eläkeasiassa uutta lausuntoa määräämättä eläkkeen hakijaa tai saajaa samalla uusiin tutkimuksiin kyseisen lääkärin luo.

Pykälän 2 momentin mukaan Kirkon keskusrahastolla ja muutoksenhakuelimellä olisi oikeus saada 1 momentissa mainitut tiedot maksutta. Jos tiedot tarvitaan tietyssä muodossa, josta aiheutuu luovuttajalle lisäkustannuksia, kustannukset olisi korvattava.

37 §. Eläketurvan syntymisen kiertäminen ja väärinkäyttö. Ehdotetun 1 momentin säännöksen mukaan Kirkon keskusrahaston olisi tätä lakia soveltaessaan meneteltävä asian todellisen luonteen tai tarkoituksen mukaisesti, jos oikeustoimelle olisi eläketurvan syntymi-

sen kiertämiseksi, eläkemaksun välttämiseksi, perusteettoman eläketurvan järjestämiseksi tai muusta syystä annettu sellainen muoto, joka ei vastaisi asian todellista luonnetta ja tarkoitusta. Nykyisin ei voida puuttua tapauksiin, joissa työnantaja on järjestänyt työntekijälleen eläketurvan tosiasialliseen työskentelyyn perustumattoman palkan perusteella. Myöskään sellaisia tilanteita ei ole säännelty, joissa eläketurvan perusteeksi on ilmoitettu palkka, jota ei tosiasiallisesti ole maksettu ja jota ei ole tarkoitus maksaa. Väärinkäyttötilanne on myös se, että työsuhte ilmoitetaan päättyneeksi eläkkeen saamiseksi, vaikka se todellisuudessa jatkuu muuttumattomana.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin järjestelystä, jonka ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää työnantajan työkyvyttömyysvastuuta koskevia säännöksiä. Tällaisessakin tilanteessa Kirkon keskusrahasto voisi määrätä eläkemaksun ennen mainittua järjestelyä vallinneen tilanteen mukaan. Vastaavat säännökset ovat VaEL:n 152 §:ssä.

38 §. Kirkon keskusrahaston tarkastusoikeus. Kirkon keskusrahastolla olisi ehdotetun 1 momentin mukaan oikeus tarkastaa työnantajan asiakirjoista tämän ilmoittamien tietojen oikeellisuus.

Pykälän 2 momentin mukaan Kirkon keskusrahastolla olisi tarkastuksen tekemistä varten oikeus saada toisilta työeläkelaitoksilta ja Eläketurvakeskukselta välttämättömät tiedot 35 §:n ja 37 §:n mukaista valvontaa varten. Tällaisina tietoina tulisivat kyseeseen esimerkiksi tiedot siitä, mihin eläketurva on järjestetty siinä tapauksessa, että työnantaja ei ole järjestänyt työntekijälle tämän lain mukaista eläketurvaa. Vastaavat säännökset ovat VaEL:n 151 ja 153 §:ssä.

39 §. Tietojen antaminen vapaaehtoista ryhmälisäeläketurvaa varten. Työnantaja voi yksityisellä alalla täydentää työntekijöidensä lain mukaista eläketurvaa järjestämällä näille vapaaehtoisen ryhmälisäeläketurvan henkivakuutusyhtiössä, eläkekassassa tai eläkesäätiössä. Lisäeläketurvan työsuhtetiedot päivitetään vuosittain. Myös lisäeläke lasketaan vuosittain, samoin kuin edellisen vuoden maksu ja kuluvan vuoden ennakkomaksu. Lisäeläketurvan työsuhtetietojen päivittämistä sekä lisäeläkkeen maksujen laskemista varten

henkivakuutusyhtiö, eläkesäätiö tai eläkekasassa tarvitsee vakuutettavien henkilöiden työeläketiedot sekä kuluvalta vuodelta että aikaisemmilta vuosilta. Tämän vuoksi ehdotetaan, että Kirkon keskusrahastolla olisi oikeus antaa edellisessä virkkeessä mainituille tahoille TyEL:n 204 §:ssä tarkoitetun vapaaehtoisen ryhmälisäeläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömät tiedot. Vastaava säädös on VaEL:n 155 §:ssä.

40 §. Tietojen luovuttaminen. Pykälään ehdotetaan otettavaksi voimassa olevan KiEL:n 10 d §:n säännös sanamuodoltaan tarkennettuna. Pykälän 1 momentin mukaan Kirkon keskusrahastolla olisi oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan tietoja voitaisiin antaa EY:n sosiaaliturvasetuksen tai sosiaaliturvasopimuksen mukaisia tehtäviä hoitavalle viranomaiselle. Vastaava säännös on VaEL:n 158 §:n 1 momentin 1 kohdassa. Kirkon keskusrahasto voisi 2 kohdan mukaan luovuttaa 35 ja 36 §:n nojalla saamia tietoja eteenpäin Eläketurvakeskukselle ja eläkelakien toimeenpanosta huolehtiville eläkelaitoksille, joilla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella. Vastaava säännös on VaEL:n 159 §:n 2 momentissa. Kirkon keskusrahasto voisi 3 kohdan nojalla luovuttaa eteenpäin muilta eläkelaitoksilta ja Eläketurvakeskukselta saamia tietoja Kansaneläkelaitokselle tai muulle vastaanottajalle, jolla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella. Vastaava säännös on VaEL:n 159 §:n 1 momentissa. Momentin 4 kohdassa säädettäisiin siitä, mitä tietoja Kirkon keskusrahasto voisi antaa poliisi- ja syyttäväviranomaiselle, ministeriölle, verohallinnolle ja lakisääteistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle tai yhteisölle sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suoritettavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontaa varten. Säännös mahdollistaisi tämän lain mukaisten salassa pidettävien tietojen yhdistämisen muiden sosiaaliturvajärjestelmien etuuden saajia koskeviin rekisteritietoihin rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi.

Näin ilmitulleet väärinkäytös- ja rikosepäilytilanteet henkilötietoineen voitaisiin tarvittaessa antaa poliisille rikostutkintaa tai syytteen nostamista varten. Vastaava säännös on VaEL:n 157 §:ssä. Momentin 5 kohdan mukaan verohallinnolle voitaisiin antaa sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä ennakkoperintälaissa säädettyyn tehtävään liittyvän valvontavelvollisuuden täyttämiseksi. Vastaava säännös on VaEL:n 158 §:n 1 momentin 2 kohdassa. Momentin 6 kohdan mukaan Kirkon keskusrahastolla olisi oikeus antaa työntekijäin ryhmähenkivakuutuksen korvaus toimintaa hoitaville laitoksille säännöksessä mainitut tiedot, jotka tarvitaan myöntöedellytysten täyttymistä ratkaistaessa. Vastaavat tiedot voitaisiin antaa myös Valtiokonttorille ja kunnalliselle eläkelaitokselle ryhmähenkivakuutusta vastaavan taloudellisen tuen käsittelemiseksi. Vastaava säännös on VaEL:n 156 §:ssä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin siitä, millä edellytyksillä Kirkon keskusrahasto voisi luovuttaa työeläkelakien toimeenpanosta huolehtivilta eläkelaitoksilta saamia tietoja eteenpäin. Vastaava säännös on VaEL:n 159 §:n 3 momentissa.

Ehdotetun lain 5 §:n 1 momentin mukaan kirkkohallitus voisi sopia valtion eläkelain tai kunnallisen eläkelain mukaisesta eläketurvasta huolehtivan viranomaisen tai laitoksen taikka Eläketurvakeskuksen kanssa siitä, että tämä korvausta vastaan ottaisi tehtäväkseen laissa tarkoitetun eläketurvan toimeenpanon tai siihen liittyviä tehtäviä. Viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 26 §:n 3 momentissa säädetään siitä, että viranomaisen voi antaa salassa pidettävästä asiakirjasta tiedon mm. toimeksiannostaan suoritettavaa tehtävää varten, jos se on välttämätöntä tehtävän suorittamiseksi. Tällöin viranomaisen on ennakolta varmistuttava siitä, että tietojen salassapidosta ja suojaamisesta huolehditaan asianmukaisesti. Pykälän 3 momentti oikeuttaisi Kirkon keskusrahaston antamaan sovitujen tehtävien suorittamista varten salassa pidettävän tiedon toimeksiannon saajalle.

41 §. Tietojen luovuttajan vastuu. Pykälän 1 momentissa säädetään siitä, että Kirkon keskusrahaston on varmistuttava ennen tietojen luovuttamista, että saajalla on oikeus saada tiedot. Pykälän 2 momentin mukaan Kir-

kon keskusrahasto vastaisi myös siitä, että luovutettavien tietojen sisältö on sama kuin luovuttajan saadessa tiedot niiden antajalta. Pykälä vastaa sisällöltään VaEL:n 160 §:ää.

42 §. *Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla.* Pykälään otettaisiin nykyisen KiEL:n 10 e § siten täsmennettynä, ettei teknistä käyttöyhteyttä olisi enää oikeus avata vapaaehtoista eläkevakuutusta harjoittavalle vakuutusyhtiölle tietoihin, jotka ovat välttämättömiä vapaaehtoisen eläkevakuutusmaksun perusteella verotuksessa tehtävän vähennyksen selvittämiseksi. Vapaaehtoisen eläkevakuutuksen verokohtelu on muuttunut, joten säännös on käynyt tarpeettomaksi. Muilta osin säännöstä ei nykyiseen nähden muutettaisi. Pykälä vastaa VaEL:n 161 §:ää ja KuEL:n 149 §:ää.

7 luku **Muutoksenhaku ja takaisinperintä**

43 §. *Muutoksen hakeminen.* Pykälän 1 momentissa ovat säännökset muutoksenhakuelimistä. Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan säännöstä, jossa säädetään miten asianosainen eli työnantaja, vakuutettu tai muu etuuden hakija tai saaja, jonka oikeudesta tai velvollisuudesta asiassa olisi päätetty, voi hakea muutosta Kirkon keskusrahaston tämän lain nojalla antamaan päätökseen. Ensimmäisenä muutoksenhakuasteena toimisi entisen valtion eläkelautakunnan sijasta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin asianosaisen ja Kirkon keskusrahaston oikeudesta hakea muutosta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätökseen vakuutusoi-keudelta. Vakuutusoiikeus toimisi toisena muutoksenhakuasteena. Vakuutusoiikeuden päätökseen ei saisi hakea muutosta valittamalla.

Pykälän 4 momentissa todettaisiin ne Kirkon keskusrahaston ja Eläketurvakeskuksen antamat päätökset, joihin tämän lain nojalla ei saisi hakea muutosta. Muutoksenhakuoi-keutta ei olisi sellaisessa tapauksessa, jossa Kirkon keskusrahasto on kieltäytynyt antamasta eläkeoikeutta koskevan ennakkotiedon. Sen sijaan, jos ennakkotieto annettaisiin, siitä olisi valitusoiikeus. Muutoksenhakuoi-keutta ei olisi myöskään sellaiseen Eläketur-

vakeskuksen antamaan päätökseen, jolla Eläketurvakeskus on ratkaissut sen, mikä eläkelaitos on toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen. Vastaava säännös on VaEL:n 162 §:n 4 momentissa.

44 §. *Muutoksen hakeminen viimeisen eläkelaitoksen päätösyhdistelmään ja EU-päätösten yhteenvedoon.* Pykälän 1 momentin mukaan Kirkon keskusrahaston viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään sovellettaisiin samoja säännöksiä kuin päätöksiinkin. Siten muutoksenhakua, päätöksen täytäntöönpanoa ja päätöksen oikaisua sekä poistamista koskevat säännökset koskisivat myös päätösyhdistelmää, jonka Kirkon keskusrahasto viimeisenä eläkelaitoksena antaa. Jos Kirkon keskusrahaston päätös sisältyy muun eläkelaitoksen viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään, siihen haettaisiin muutosta ja valitusasia käsiteltäisiin siten kuin muussa julkisten tai yksityisten alojen eläkelaisissa säädetään. Tällöin muun eläkelaitoksen on siltä osin kuin valitus koskee tämän lain mukaista eläketurvaa, pyydetävä valituksesta Kirkon keskusrahaston lausunto. Lausuntoa sen ei kuitenkaan tarvitsisi pyytää, jos valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia. Vastaava säännös on nykyisen KiEL:n 7 §:n 5 momentissa.

Pykälän 2 momentin säännös on uusi. Siinä säädettäisiin muutoksen hakemisesta silloin, kun asianosainen on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa EU-maassa. Tällöin työntekijän työkyvyttömyyseläkkeen määrä riippuu muiden EU-maiden vakuutuskausista. EY:n sosiaaliturva-asetuksen täytäntöönpanosta annetun asetuksen (ETY) N:o 574/72 mukaan EU-maiden eläkelaitosten antamista päätöksistä annetaan yhteenvedo, jonka liitteenä olevista päätöksistä on muutoksenhakuoikeus. Mainitun säännöksen mukaan muutoksenhakuai-ka lasketaan siitä, kun hakija saa yhteenvedon esitetyn selvityksen. Koska eläkehakemusten käsittely ulkomailla kestää usein yli vuoden, jopa vuosia, on eläkehakijan oikeusturvan kannalta välttämätöntä voida hakea muutosta työkyvyttömyyseläkeoikeudesta jo ennen päätösten yhteenvedoa. Tämä on tarpeen silloin, kun eläkeoikeus on evätty tai eläke on myönnetty osatyökyvyttömyyseläkkeenä, vaikka hakija on hakenut täyttä työkyvyttömyyseläkettä, tai kun

eläke on myönnetty määräajaksi kuntoutus-tukena, vaikka eläkettä on haettu toistaiseksi. EY:n sosiaaliturva-asetuksessa ei säädetä työkyvyn arvioinnista, vaan se on puhtaasti kansallista lainsäädäntöä. Näin ollen voidaan EY:n sosiaaliturva-asetuksen estämättä sää-tää mahdollisuudesta antaa päätös työkyvyt-tömyyseläkeoikeudesta ja oikeudesta hakea tällaiseen päätökseen muutosta. Säännös on tarpeen yhdenmukaisen oikeuskäytännön varmistamiseksi. Säännös vastaa VaEL:n 163 §:n 2 momenttia.

45 §. Päätöksen tiedoksianto ja muutok-senhakuaika. Pykälässä säädettäisiin päätök-sen tiedoksiannosta ja muutoksenhakuajasta sekä sen alkamisesta. Kirkkolain 24 luvun 11 §:n 4 momentin mukaan tiedoksiannosta eläkeasiaa koskevasta päätöksestä säädetään evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaisa ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläke-laissa. Pykälässä on otettu huomioon mah-dollisesti tulevaisuudessa käyttöön otettava sähköinen asiointi, joten siihen on otettu säännös päätöksen koneellisesta tiedoksi-an-totavasta. Säännös vastaisi sisällöltään sekä valtion eläkelain 104 §:n 2 momenttia että 164 §:ää.

46 §. Valituskirjelmän toimittaminen. Py-kälässä säädetään valituskirjelmän jättämi-sestä. Sen mukaan asianosaisen olisi toimitet-tava valituskirjelmänsä muutoksenhakuajan kuluessa Kirkon keskusrahastolle. Pykälä vastaa nykyisen kirkon eläkelain 7 a §:n 1 momenttia ja valtion eläkelain 166 §:ää.

47 §. Muutoksenhakuajan jälkeen tullut va-litus. Pykälän mukaan työeläkeasioiden muu-toksenhakulautakunta tai vakuutus-oikeus voisi tutkia valitusajan jälkeen saapuneen va-lituksen, jos muutosta ei painavan syyn takia ole haettu määräajassa. Säännös vastaa VaEL:n 169 §:ää.

48 §. Päätöksen oikaisu muutoksenhaun yhteydessä. Pykälän 1 momentin mukaan va-litusasia käsiteltäisiin aina ensin itseoikai-suasiana Kirkon keskusrahastossa. Jos vaai-timukset voitaisiin kaikilta osin hyväksyä, Kirkon keskusrahasto antaisi asiasta oi-kaisupäätöksen.

Pykälän 2, 3 ja 4 momentissa säädettäisiin menettelystä silloin, kun kyse olisi Kirkon keskusrahaston viimeisenä eläkelaitoksena antamasta päätösyhdistelmästä. Kirkon kes-

kusrahaston olisi aina viimeisenä eläkelaitok-sena pyydetävä ennen asian käsittelyä lau-sunto muilta eläkelaitoksilta, jos valitus kos-kisi näiden hoitamaa eläketurvaa.

Jos päätösyhdistelmästä tehty valitus kos-kee yksinomaan työkyvyn arviointia, 5 mo-mentin mukaan lausunto olisi pyydetävä vain, jos kysymyksessä olisi 21 §:ssä tarkoi-tettu neuvotteluvelvollisuuden alainen tapa-us. Jos kaikki ne eläkelaitokset, joiden pää-töksiä valitus koskee, hyväksyvät muutok-senhakijan vaatimukset, Kirkon keskusrahas-to antaisi uuden, oikaistun päätösyhdistel-män. Myös silloin, kun valitus koskee yksin-omaan työkyvyn arviointia ja Kirkon keskus-rahasto hyväksyy valituksessa esitetyt vaati-mukset, Kirkon keskusrahasto antaisi uuden oikaistun päätösyhdistelmän. Tällaiseen oi-kaistuun päätösyhdistelmään asianosaisella olisi muutoksenhaku-oikeus. Jos kysymykses-sä on 21 §:ssä tarkoitettu tilanne eikä yksi-tyisten alojen eläkelaitos hyväksy valittajan vaatimuksia, Kirkon keskusrahaston on siir-rettävä valitus yksityisten alojen eläkelaitok-sen päätöstä koskevalta osin työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan ja valituksen osalta menetellään siten kuin työntekijäin eläkelain 9 luvussa säädetään. Vastaavat säännökset ovat nykyisin KiEL:n 7 a §:n 2 ja 57 momentissa ja VaEL:n 167 §:ssä.

49 §. Valituksen siirto muutoksenhakuvi-ranomaiselle. Ellei Kirkon keskusrahasto oi-kaisisi valituksenalaista päätöstä, sen olisi siirrettävä valitus ja sitä koskeva lausuntonsa työeläkeasioiden muutoksenhakulautakun-nalle. Valituksella tarkoitettaisiin paitsi var-sinaista muutoksenhakukirjelmää, myös vali-tukseen liittyviä asiakirjoja. Määräaika työ-eläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle siirtämiseen olisi 30 päivää valitusajan päät-tymisestä. Jos kyseessä olisi valitus työeläke-asioiden muutoksenhakulautakunnan päätök-sestä, valitus tulisi siirtää mainitussa ajassa vakuutus-oikeudelle.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin tilan-teesta, jossa Kirkon keskusrahasto hyväksyy valittajan vaatimukset sen jälkeen kun vali-tuskirjelmä olisi jo siirretty muutoksenha-kuelimelle. Siltä osin kuin Kirkon keskusra-hasto hyväksyy esitetyt vaatimukset, se voisi antaa väliaikaisen päätöksen. Antamastaan väliaikaisesta päätöksestä Kirkon keskusra-

haston olisi ilmoitettava viipymättä muutoksenhakuelimelle. Tällaiseen väliaikaiseen päätökseen ei voisi hakea erikseen muutosta.

Kirkon keskusrahasto voisi eräissä tilanteissa poiketa 1 momentissa mainitusta 30 päivän määräajasta. Kirkon keskusrahasto voisi poiketa määräajasta, jos valituksen käsittelyssä tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen edellyttäisi sitä. Lisäselvityksen hankkimisesta olisi lisäksi ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto olisi kuitenkin aina toimitettava muutoksenhakuelimelle viimeistään 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

Koska viimeisen eläkelaitoksen tulee muussa kuin pelkästään työkyvyn arviointia koskevassa asiassa ja siinäkin silloin, kun kyseessä on neuvotteluvollisuuden alainen tapaus, pyytää ennen asian käsittelemistä lausunto muilta eläkelaitoksilta siltä osin kuin valitus koskee näiden hoitamaa eläketurvaa, viimeisellä eläkelaitoksella olisi 3 momentin mukaan aikaa käsitellä tällaista asiaa 60 päivää. Jos jokin lausunnon antaneista eläkelaitoksista ei oikaisisi päätöstään muutoksenhakijan vaatimalla tavalla, valituskirjelmä ja siitä annetut lausunnot olisi toimitettava muutoksenhakuelimelle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä. Nykyisin asiasta on säännökset KiEL:n 7 a §:n 34 ja 6 momentissa.

50 §. Päätöksen täytäntöönpano. Pykälään otettaisiin selvyuden vuoksi säännökset päätösten täytäntöönpanosta. Pykälän 1 momentin mukaan Kirkon keskusrahaston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä.

Pykälän 2 momentin mukaan Kirkon keskusrahaston ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio. Vastaavat säännökset ovat VaEL:n 170 §:ssä ja KuEL:n 161 §:ssä.

51 §. Lainvoimaisen päätöksen oikaisu uuden selvityksen perusteella. Pykälän mukaan Kirkon keskusrahasto voisi aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyn eläkkeen tai edun tai myöntää sen aikaisempaa suurempana, jos asiassa ilmenee uutta selvitystä. Myös työeläkeasioiden muu-

toksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menetellä vastaavasti valitusasiaa käsitellessään.

52 §. Lainvoimaisen päätöksen poistaminen. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan kuten muissa eläkelaeissa on jo säädetty, että työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voisi poistaa Kirkon keskusrahaston antaman lainvoimaisen päätöksen. Aikaisemmin toimivalta on ollut Vakuutusosoikeudella. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voisi poistaa lainvoimaisen päätöksen, jos Kirkon keskusrahaston tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen. Päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen voi tehdä eläkelaitos tai asianosainen. Päätöksen poistamista olisi haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voitaisiin poistaa myös silloin, kun hakemus on tehty yli viiden vuoden kuluttua siitä, kun päätös sai lainvoiman. Ennen päätöksen tekoa muutoksenhakulautakunnan olisi varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi. Vastaava säännös vakuutusosoikeuden osalta on nykyisin KiEL:n 7 b §:n 1 momentissa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätöksen poistamisesta. Sen poistamista haettaisiin vakuutusosoikeudelta samoin perustein kuin Kirkon keskusrahaston päätöksen poistamista muutoksenhakulautakunnalta. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Edellä mainituin perustein vakuutusosoikeus voi poistaa myös oman päätöksensä ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

Pykälän 3 momentin mukaan jos Kirkon keskusrahasto tekisi päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voisi keskeyttää eläkkeen maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

53 §. Perustevalitus maksuunpanosta. Pykälä on uusi. Yhdenmukaisesti TyEL:n 131 §:n ja VaEL:in 165 §:n kanssa tällainen säännöstö ehdotetaan otettavaksi lakiin. Pykälän mukaan perustevalituksen tekomahtolisuus olisi työntekijällä, joka katsoisi, että työnantaja on pidättänyt häneltä työntekijän

eläkemaksun lain vastaisesti. Myös työnantaja voisi tehdä perustevalituksen eläkemaksun maksuunpanosta. Perustevalitus olisi aina tehtävä kirjallisesti ja se olisi toimitettava työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle viimeistään kahden vuoden sisällä maksuunpanovuoden jälkeen.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos perustevalitus tehdään ulosmittauksen takia, olisi lisäksi voimassa, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään. Näin perustevalituksen tekijä voisi hakea täytäntöönpanon keskeytystä. Keskeytyshakemus toimitetaan ulosottomiehelle, joka toimittaa asiakirjat työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle.

54 §. Aiheettomasti maksetun eläkkeen ja muun etuuden takaisinperintä. Pykälään otettaisiin sanamuodoltaan täsmennettynä nykyisen KiEL:n 7 d §:n säännökset aiheettomasti maksetun eläkkeen ja muun etuuden takaisinperinnästä. Pykälän 1 momentin mukaan, jos eläkettä, kuntoutusetuutta tai ammatillisen kuntoutuksen kustannusten korvauksia on maksettu enemmän kuin mihin sen saajalla on oikeus, Kirkon keskusrahaston on perittävä aiheettomasti maksettu eläke tai muu etuus takaisin. Kirkon keskusrahasto voisi kuitenkin luopua aiheettomasti maksetun eläkkeen ja muun etuuden takaisinperinnästä kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä eläkkeen tai muun etuuden maksaminen ole johtunut eläkkeensaajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä. Kirkon keskusrahasto voi luopua aiheettomasti maksetun eläkkeen tai muun etuuden takaisinperinnästä myös silloin, kun takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että 1 momentin säännöksiä sovelletaan myös silloin, kun Kirkon keskusrahasto on viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut tämän lain mukaisia eläkkeitä aiheettomasti. Siltä osin kuin Kirkon keskusrahasto olisi maksanut aiheettomasti muuta julkisten tai yksityisten alojen eläkelakien mukaista eläkettä, takaisinperinnästä päättäisi asianomainen eläkelaitos siten, kuin sitä koskevassa laissa säädetään. Kirkon keskusrahasto antaisi kuitenkin viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan takaisinperittävistä eläkkeistä pää-

tösyhdistelmän ja perisi takaisin perittävän määrän.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin takaisinperinnän vanhentumisesta. Vastaavaa säännöstä ei ole aikaisemmin ollut KiEL:ssä. Päätös aiheettomasti maksetun eläkkeen tai muun etuuden takaisinperinnästä olisi tehtävä viiden vuoden kuluessa sen maksupäivästä lukien. Kun takaisinperintäpäätös olisi tehty, saatava olisi perittävä viiden vuoden kuluessa päätöksen antamisesta, jollei vanhentumista olisi sitä ennen katkaistu. Vanhentumisaajan katkaisemisesta alkaisi kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Säännös tulisi voimaan asteittain siten, että vuonna 2007 ja 2008 aiheetta maksetun eläkkeen tai muun etuuden voisi periä takaisin kymmeneltä vuodelta. Aika lyhenisi vuosittain vuodella siten, että vuonna 2013 aiheetta maksetun eläkkeen tai muun etuuden voisi periä takaisin viideltä vuodelta. Vastaava säännös on VaEL:n 130 §:ssä.

55 §. Aiheettomasti maksetun eläkkeen ja muun etuuden kuittaus. Pykälän mukaan aiheettomasti maksettu eläke tai muu etuus voitaisiin periä takaisin kuittaamalla se vastaisuudessa maksettavista eläke-eristä. Kulloinkin maksettavasta eläke-erästä ei kuitenkaan saisi ilman eläkkeensaajan suostumusta vähentää enempää kuin kuudesosan siitä eläke-erän osasta, joka jää sen jälkeen, kun eläke-erästä on ennakonperintälain (1118/1996) nojalla pidätetty veron ennako. Kun kyseessä on Kirkon keskusrahaston viimeisenä eläkelaitoksena maksama eläkkeiden yhteismäärä, tällaisena eläke-eränä pidettäisiin mainittua eläkkeiden yhteismäärää. Nykyisin säännökset ovat KiEL:n 7 d §:n 1 ja 3 momentissa.

8 luku **Voimaantulo ja siirtymäsäännökset**

56 §. Voimaantulo. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan otettavaksi tavanomainen voimaantulosäännös.

Pykälän 2 momentin mukaan tällä lailla kumottaisiin nykyisin voimassa olevat evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki ja evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaki.

57 §. Viimeistä eläkelaitosta koskevien säännösten soveltaminen. Pykälässä säadet-

täisiin viimeisen eläkelaitoksen soveltamisen rajoittamisesta. Viimeisen eläkelaitoksen periaatetta koskevia säännöksiä ei sovellettaisi, jos eläkkeenhakija uutta eläkettä hakiessaan jo saa tai hänellä on oikeus saada ennen 1 päivää tammikuuta 2004 vireille tulleen hakemuksen perusteella omaan työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa yksityisten alojen eläkelain tai julkisten alojen eläkelain mukaista eläkettä. Viimeisen eläkelaitoksen periaatetta ei sovellettaisi myöskään silloin, kun ennen 1 päivänä tammikuuta 2004 myönnetty eläke on ollut keskeytettynä ja sitä ryhdytään uudelleen maksamaan riippumatta siitä, milloin uudelleen maksaminen alkaa. Lisäksi perhe-eläkettä myönnettäessä viimeisen eläkelaitoksen periaatetta ei sovellettaisi, jos perhe-eläke perustuu edunjättäjän kuollessaan saamaan sellaiseen eläkkeeseen, johon viimeisen eläkelaitoksen periaatetta ei ollut sovellettu. Rajoituksia sovellettaisiin myös sellaisiin eläkehakemuksiin, jotka tulevat vireille tämän lain voimaantulon jälkeen. Ehdotettu pykälä vastaa valtion eläkelain voimaanpanosta annetun lain 5 §:n säännöstä.

58 §. Kirkon perhe-eläkekassa. Pykälän säännöksellä turvattaisiin sellaisten edunsajien oikeus perhe-eläkkeeseen, jotka lain voimaantullessa saavat kirkon vanhan perhe-eläkekassan säännösten mukaista eläkettä.

59 §. Muu kuin tässä laissa tarkoitettu palvelus. Pykälään ehdotetaan otettavaksi nykyisen KiEL:n 4 §:n säännös sellaisenaan. Säännöstä on käytetty joissakin yksittäistapauksissa väliinpuotoamisen estämiseksi ajalla, jolloin eläketurva ei vielä ollut kattava. Vastaavissa tapauksissa säännöstä voitaisiin edelleen käyttää, ei kuitenkaan enää vuoden 2004 jälkeisen ajan osalta.

60 §. Vanhentumisaikojen siirtymäsäännökset. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siirtymäsäännös nykyisestä yleisestä 10 vuoden vanhentumisajasta viiden vuoden vanhentumisaikaan. Tämän lakiehdotuksen 29 §:n 2 momentin mukaan aiheettomasti maksetun eläkemaksun palautussaatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua työnantajan eläkemaksun maksupäivästä tai työntekijän eläkemaksun pidätyspäivästä lukien, jollei vanhentumista ole sitä ennen katkaistu. Lakiehdotuksen 30 §:n 1 momentin mukaan Kirkon

keskusrahaston on määrättävä eläkemaksu työnantajan maksettavaksi viiden vuoden kuluessa maksun eräpäivästä. Myös 54 §:n 3 momentin mukaan aiheettomasti maksettu eläke on perittävä takaisin viiden vuoden kuluessa sen maksupäivästä lukien. Säännöksessä ehdotetaan, että viiden vuoden määräaika tulee voimaan asteittain, siten, että vuosina 2007 ja 2008 tämä vanhentumisaika on 10 vuotta. Vanhentumisaika lyhenee vuoden kerrallaan niin, että lakiin ehdotettua viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta lukien. Vastaava säännös on valtion eläkelain voimaanpanosta annetun lain 6 §:ssä.

61 §. Voimaanpanoon sovellettavat muut säännökset. Pykälän 1 momentin mukaan eläkkeen määräytymiseen ajalta ennen tämän lain voimaantuloa sovellettaisiin niitä säännöksiä, jotka olivat voimassa tämän lain voimaan tullessa.

Pykälän 2 momentiksi ehdotetaan säännöstä, jonka mukaan tämän lain voimaanpanossa sovelletaan soveltuvien osin valtion eläkelain voimaanpanosta annetun lain säännöksiä. Koska tämän lakiehdotuksen 6 §:n mukaan eläketurvan sisältö määräytyisi valtion eläkelain mukaan, sovellettaisiin tämän lain eläketurvan piiriin kuuluneisiin ja lain voimaantullessa kuuluviin henkilöihin niitä valtion eläkelain voimaanpanosta annetun lain säännöksiä, jotka koskevat oikeutta eläkkeeseen ja sen määräytymiseen.

2 Voimaantulo

Uusi evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki ehdotetaan tulevan voimaan ensi tilassa. Työntekijän eläkelaki, valtion eläkelaki ja kunnallisen eläkelain muutokset ovat tulleet voimaan jo 1 päivänä tammikuuta 2007. Useat evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaisissa olevat säännökset sekä viittaukset edellä mainittuihin lakeihin ovat vanhentuneita. Tämän vuoksi lain pikainen voimaantulo olisi tarpeellista.

Eläketurvan sisällön määräytymisen osalta sovelletaan vuoden 2007 alusta voimaantulleen valtion eläkelain ja valtion eläkelain voimaanpanosta annetun lain säännöksiä. Valtion eläkelain voimaanpanosta annetussa laissa ovat siirtymäsäännökset koskien niitä

työntekijöitä, jotka ovat kartuttaneet eläkettä jo ennen vuotta 2007.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään evankelis-luterilaisen kirkon, sen seurakunnan tai seurakuntayhtymän työntekijän oikeudesta eläkkeeseen ja työntekijän edunsaajan oikeudesta perhe-eläkkeeseen.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *palveluksella* tämän lain soveltamisalaan kuuluvaa virka- ja työsuhdetta, luottamustoimintaa sekä toimeksianto- tai konsulttisopimussuhdetta ja muun vastaavan järjestelyn perusteella tehtävää työtä;

2) *työntekijällä* kaikkia lain soveltamisen piiriin kuuluvia henkilöitä;

3) *edunsaajalla* henkilöä, jolla on oikeus saada tämän lain mukaista perhe-eläkettä;

4) *työnantajalla* 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua kirkkoa, seurakuntaa ja seurakuntayhtymää sekä sellaisia mainitun pykälän 2 momentissa tarkoitettuja yhteisöjä, säätiöitä ja laitoksia, jotka ovat tehneet mainitussa momentissa tarkoitettun sopimuksen Kirkon keskusrahaston kanssa;

5) *työeläkeläillä* työntekijän eläkelain (395/2006) 3 §:ssä mainittuja lakeja ja eläkesääntöjä sekä muita niihin verrattavia säädöksiä, joissa määritellään työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuva eläke;

6) *työeläkkeellä* työeläkelain mukaisia eläkkeitä;

7) *julkisten alojen eläkeläillä* tätä eläkelakia ja työntekijän eläkelain 3 §:n 2 momentin 1, 2 ja 5 kohdassa mainittuja lakeja;

8) *yksityisten alojen eläkeläillä* työntekijän eläkelakia ja mainitun lain 3 §:n 1 momentissa mainittuja lakeja;

9) *julkisten alojen eläkelaitoksella* Kirkon keskusrahastoa, Valtiokonttoria, kunnallista eläkelaitosta ja Kansaneläkelaitosta sen henkilöstön eläkkeiden hoitajana;

10) *yksityisten alojen eläkelaitoksella* yksityisten alojen eläkelain mukaisesta eläketurvasta huolehtivaa eläkelaitosta;

11) *tulevalla ajalla* sen vuoden alun, jona työkyvyttömyys alkaa, ja työntekijän 63 vuoden iän tai tätä alemman eläkeiän täyttämiskuukauden viimeisen päivän välistä aikaa;

12) *EY:n sosiaaliturva-asetuksella* sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1408/71.

Tässä laissa säädetty ansiorajat ja rahamäärät sekä eläkettä laskettaessa kunkin vuoden ansio tarkistetaan kertoimella, josta säädetään työntekijän eläkelain 96, 97 ja 100 §:ssä (*palkkakerroin*). Ansiorajat ja rahamäärät vastaavat palkkakertoimen arvoa yksi (1,000) vuonna 2004.

3 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka on virka- tai työsuhhteessa evankelis-luterilaiseen kirkkoon, sen seurakuntaan tai seurakuntayhtymään.

Yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos voi Kirkon keskusrahaston kanssa sopia, että sen palveluksessa olevaan pappiin tai lehtoriin, jolle tuomiokapituli on antanut oikeuden

toimia pappina tai lehtorina sen palveluksessa, tai diakonissaan, joka hoitaa opetustehtävää päätoimenaan diakonissalaitoksessa, sovelletaan tämän lain säännöksiä. Samoin voidaan Kirkon keskusrahaston kanssa sopia, jollei EY:n sosiaaliturva-asetuksesta tai Suomea sitovista kansainvälisistä sosiaaliturvasopimuksista muuta johdu, millä ehdoilla tätä lakia sovelletaan henkilöön, joka on kirkkojenvälisen tai vastaavan järjestön palveluksessa tai työssä ulkosuomalaisten keskuudessa muun evankelis-luterilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa taikka toimii tai on vähintään kahdeksan vuotta toiminut lähetystyössä ulkomailla.

Eläketurvan piiriin kuuluu myös sellainen henkilö, joka toimimatta yrittäjänä on tehnyt 1 momentissa tarkoitettun työnantajan kanssa toimeksianto- tai konsulttisopimuksen tai sopinut vastaavasta muusta järjestelystä eikä toimintaa harjoiteta yhtiön tai muun yhteisön nimissä. Eläketurvan piiriin kuuluu myös 1 momentissa tarkoitettun työnantajan luottamushenkilö.

4 §

Soveltamisalan rajoitukset

Tämä laki ei koske palvelusta ajalta ennen sitä seuraavaa kalenterikuukautta, jona työntekijä täyttää 18 vuotta, eikä palvelusta sen kalenterikuukauden jälkeen, jona työntekijä täyttää 68 vuotta, eikä työntekijää, jonka palvelussuhteeseen perustuvasta eläketurvasta säädetään erikseen.

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, sovelletaanko työntekijään tätä lakia, asian ratkaisee työnantajan tai työntekijän hakemuksesta Kirkon keskusrahasto. Kirkon keskusrahasto ratkaisee asian myös tilanteessa, jossa voidaan epäillä, että kysymyksessä on eläketurvan syntymisen tai eläkemaksujen maksuvelvollisuuden kiertäminen.

5 §

Hallinto

Kirkon keskusrahasto huolehtii eläkelaitoksena eläketurvasta. Kirkkohallitus Kirkon keskusrahaston hallituksena voi kuitenkin

sopia Valtiokonttorin, kunnallisen eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen kanssa siitä, että tämä korvausta vastaan ottaa tehtäväkseen tässä laissa tarkoitettun eläketurvan toimeenpanon tai siihen liittyviä tehtäviä.

Kirkkohallitus voi myös sopia yhteistoiminnasta ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta Valtiokonttorin, kunnallisen eläkelaitoksen, Eläketurvakeskuksen sekä muiden eläke- ja vakuutuslaitosten kanssa.

Kirkon keskusrahastossa toimii työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden neuvottelukunta, jonka jäsenet kirkkohallitus nimittää. Neuvottelukunnan tehtävänä on työkyvyn arvioinnin ja kuntoutuskysymysten soveltamiskäytännön ohjaus ja seuranta. Neuvottelukunnasta annetaan tarkemmat määräykset kirkkohallituksen vahvistamassa johtosäännössä.

2 luku

Eläke- ja kuntoutusetuudet sekä eläkkeen määräytyminen

6 §

Oikeus eläkkeeseen ja eläkkeen määräytyminen

Työntekijällä on oikeus vanhuus-, työkyvyttömyys-, työttömyys- ja osa-aikaeläkkeeseen sekä kuntoutusetuuteen, samojen säännösten mukaan kuin valtion palveluksessa olevalla, jollei tästä laista muuta johdu.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös työntekijän kuoltua hänen jälkeensä suoritettavaan perhe-eläkkeeseen.

7 §

Kokouspalkkiot, luontoisedut ja luottamushenkilöiden ansiot

Eläkkeen perusteena olevaa työansiota laskettaessa ansioina ei pidetä kokouspalkkioita. Luontoisedut otetaan huomioon työntekijän ennakonpidätyksessä määrätyn arvon mukaan, mutta enintään Verohallituksen vahvistamien perusteiden mukaan. Asunnon pinta-alasta otetaan huomioon enintään 150 neliometriä.

Luottamushenkilölle karttuu eläkettä jokaiselta kalenterivuodelta niistä ansionmenetyksen korvauksista ja määräajalta maksetuista erillisistä palkkioista, joita 3 §:n 1 momentissa tarkoitettu työnantaja on hänelle kunakin kalenterivuonna maksanut.

8 §

Kirkon keskusrahaston takautuva oikeus korvaukseen vakuutuslaitokselta

Jos työntekijällä on oikeus saada tapaturmavakuutuslakiin (608/1948) perustuvaa päivärahaa tai tapaturmaeläkettä, sotilasvammalakiin (404/1948) perustuvaa elinkorkea tai liikennevakuutuslain (279/1959) nojalla omaan vammaan perustuvaa jatkuvaa korvausta taikka tapaturmavakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (625/1991) tai liikennevakuutuslain perusteella korvattavasta kuntoutuksesta annetun lain (626/1991) nojalla ansionmenetykskorvausta, tämän lain mukainen eläke voidaan suorittaa täysimääräisenä, kunnes päivärahan, tapaturmaeläkkeen, elinkoron, korvauksen tai ansionmenetykskorvauksen määrä on lopullisesti ratkaistu. Työntekijän oikeus mainittuihin etuuksiin siirtyy Kirkon keskusrahastolle siltä osin kuin Kirkon keskusrahasto on maksanut samalta ajalta eläkettä.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan vastaavasti työntekijän kuoltua hänen edunsaajilleen maksettavaan tapaturmavakuutuslain mukaiseen perhe-eläkkeeseen tai sotilasvammalain mukaiseen huoltoeläkkeeseen tai liikennevakuutuslain nojalla maksettavaan jatkuvaan korvaukseen, jos Kirkon keskusrahasto on maksanut myöntämänsä perhe-eläkkeen täysimääräisenä.

9 §

Eläkkeenhakijan ja edunsaajan ilmoitusvelvollisuus

Eläkkeenhakijan ja edunsaajan on annettava Kirkon keskusrahastolle eläkeasian käsittelemistä ja ratkaisemista varten tarvittavat tiedot.

Työkyvyttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan Kirkon keskusrahastolle työkykynsä palautumisesta, ryhtymisestä ansiotyöhön ja kuntoutuksen keskeyttämisestä.

Työttömyyseläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan Kirkon keskusrahastolle:

1) oleskelustaan ulkomailla tai muusta vastaavasta syystä, jonka johdosta hän ei voi ottaa vastaan työtä;

2) ryhtymisestä ansiotyöhön, josta saattava ansio on vähintään 523,61 euroa kuukaudessa;

3) kieltäytymisestä vastaanottamasta työvoimaviranomaisen hänelle osoittamaa työeläkelain alaista vähintään kuukauden jatkuvaa työtä.

Osa-aikaeläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan Kirkon keskusrahastolle:

1) työaikajärjestelyjen muutoksista, jos niillä on vaikutusta hänen ansioihinsa;

2) muista kuin yleisistä palkankorotuksista;

3) virka- tai työsuhteen päättymisestä tai uuden alkamisesta;

4) yli kuuden viikon yhtäjaksoisesta työstä poissaolosta, jos poissaolo ei johdu vuosilomasta tai sellaisesta sairaudesta, jonka perusteella osa-aikaeläkkeen saaja saa sairausvakuutuslain (1224/2004) mukaista päivärahaa, sairausajan palkkaa, tapaturmavakuutuslain säännöksiin perustuvaa päivärahaa tai liikennevakuutuslain nojalla myönnettyä ansionmenetykskorvausta;

5) muutoksista yrittäjätoiminnassa;

6) uuden työeläkkeen tai vastaavan Euroopan unionin jäsenvaltiosta tai Euroopan talousalueeseen kuuluvasta valtiosta myönnetyn etuuden alkamisesta tai sen muuttumisesta;

7) sotilasvammalakiin, liikennevakuutuslakiin tai tapaturmavakuutuslakiin perustuvan korvauksen alkamisesta tai vastaavan etuuden saamisesta muusta valtiosta.

Leskeneläkkeen saaja on velvollinen ilmoittamaan Kirkon keskusrahastolle solmimastaan avioliitosta. Jos lapseneläkettä saava lapsi annetaan ottolapseksi muulle kuin edunjättäjän leskelle tai tämän puolisolle, lapsen ottovanhemmat ovat velvolliset ilmoittamaan ottolapseksi ottamisesta Kirkon keskusrahastolle.

10 §

Selvitys eläkkeensaajalta eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen liittyvistä seikoista

Kirkon keskusrahasto voi sen lisäksi, mitä eläkkeensaajan ilmoitusvelvollisuudesta edellä säädetään, vaatia eläkkeensaajalta selvityksen eläkkeen määrään ja eläkeoikeuteen vaikuttavista seikoista, jos on aihetta epäillä, että näissä seikoissa on tapahtunut muutoksia.

3 luku

Eläkkeen hakeminen ja ennakkopäätös

11 §

Eläkkeen hakeminen

Eläkettä on haettava Kirkon keskusrahastolta sitä varten vahvistetulla lomakkeella. Hakemukseen on liitettävä eläkeasian ratkaisemiseksi tarvittava selvitys.

Eläkkeen hakemiseen tarvittavista lomakkeista ja todistuksista on soveltuvin osin voimassa, mitä niistä valtion eläkelain nojalla säädetään.

12 §

Työkyvyttömyyseläkkeen hakijan selvitys terveydentilastaan

Työkyvyttömyyseläkkeen hakijan on toimitettava Kirkon keskusrahastolle terveydentilastaan lääkärinlausunto, joka sisältää hoito- tai kuntoutussuunnitelman. Kirkon keskusrahasto voi kuitenkin hyväksyä muunkinlaisen lääkärinlausunnon tai sitä vastaavan selvityksen. Jos hakija on hoidettavana sairaalassa tai jos siihen on muu erityinen syy, Kirkon keskusrahasto voi myös omalla kustannuksellaan hankkia lääkärinlausunnon.

Työkyvyttömyyseläkkeen hakija on velvollinen Kirkon keskusrahaston osoituksesta käymään työkyvyn heikentymisen selvittämistä varten tutkittavana Kirkon keskusrahaston nimeämän laillistetun lääkärin luona tai Kirkon keskusrahaston osoittamassa kuntoutus- tai tutkimuslaitoksessa. Jos hakija il-

man hyväksyttävää syytä kieltäytyy tutkimuksesta, eläkehakemus voidaan ratkaista Kirkon keskusrahaston käytettävissä olevan selvityksen nojalla.

Kirkon keskusrahaston on korvattava 2 momentissa tarkoitettu tutkimuksesta aiheutuvat kustannukset, joihin luetaan myös määräyksen mukaan tehdystä matkasta aiheutuvat kohtuulliset matkakustannukset ja kohtuullinen matkapäiväraha matkustettaessa toiselle paikkakunnalle.

13 §

Eläkkeen hakeminen työntekijän puolesta

Jos työntekijä ei itse pysty hakemaan eläkettä tai muuten hoitamaan eläkettään koskevia asioitaan iän, vamman, sairauden tai muun syyn takia eikä hänellä ole edunvalvojaa, Kirkon keskusrahaston hyväksymä työntekijän lähiomainen tai muu henkilö, joka on pääasiallisesti huolehtinut työntekijästä, voi hakea työntekijän puolesta eläkettä ja muutoinkin käyttää puhevaltaa hänen puolestaan eläkettä koskevassa asiassa.

14 §

Eläkehakemuksen vireilletulo

Eläkehakemus katsotaan tehdyksi sinä päivänä, jona se on saapunut Kirkon keskusrahastolle, jollekin työeläkelaisissa tarkoitettulle eläkelaitokselle, Eläketurvakeskukselle taikka eläkelaitoksen tai Eläketurvakeskuksen sitä varten valtuuttamalle asiamiehelle.

15 §

Lääkärin osallistuminen päätöksentekoon Kirkon keskusrahastossa

Yhden tai useamman laillistetun lääkärin on osallistuttava työkyvyttömyys- ja kuntoutusasioiden sekä muiden lääketieteellisiä kysymyksiä sisältävien asioiden valmisteluun. Kirkon keskusrahaston lääkäri voi merkitä kannanottonsa asiakirjoihin noudattamatta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain (559/1994) 23 §:ssä säädettyjä lää-

kintölaillisia todistuksia ja lausuntoja koskevia muotovaatimuksia.

16 §

Ennakkopäätös eläkeoikeudesta

Kirkon keskusrahasto voi antaa ennakkopäätöksen siitä:

- 1) onko hakija tämän lain mukaisessa palveluksessa tai onko hän tietynä ajankohtana ollut sellaisessa palveluksessa;
- 2) mikä on työntekijän vanhuuseläkeikä;
- 3) onko työntekijälle maksettava palkka tai muu vastike eläkettä kartuttavaa työansiota;
- 4) muusta näihin verrattavasta hakijalle tärkeästä seikasta.

Ennakkopäätöstä on noudatettava annettaessa eläkepäätös henkilölle, jota ennakkopäätös koskee, edellyttäen, että eläke myönnetään niiden säännösten nojalla, joihin ennakkopäätös perustuu. Ennakkopäätöksestä saadaan kuitenkin poiketa eläkkeenhakijan eduksi.

17 §

Ennakkopäätös oikeudesta osatyökyvyttömyyseläkkeeseen

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän osatyökyvyttömyyseläkkeen saamisen edellytykset. Ennakkopäätöksen antaa Kirkon keskusrahasto, jos se olisi toimivaltainen ratkaisemaan eläkehakemuksen siinä tapauksessa, että työntekijä hakisi ennakkopäätöksen sijasta eläkettä.

Myönteinen ennakkopäätös on Kirkon keskusrahastoa sitova, jos siihen perustuva eläkehakemus tehdään yhdeksän kuukauden tai työntekijän ja hänen työnantajansa sopiman sitä pidemmän ajan kuluessa siitä, kun ennakkopäätös on tullut lainvoimaiseksi.

18 §

Ennakkopäätös oikeudesta työeläkekuntoutukseen

Työntekijällä on oikeus saada ennakkopäätös siitä, täyttääkö hän työeläkekuntoutuksen saamisen edellytykset. Myönteinen ennakkopäätös on Kirkon keskusrahastoa sitova, jos

päätös on Kirkon keskusrahastoa sitova, jos työntekijä toimittaa Kirkon keskusrahastolle kuntoutussuunnitelman yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun ennakkopäätös on tullut lainvoimaiseksi.

4 luku

Viimeinen eläkelaitos

19 §

Viimeisen eläkelaitoksen tehtävät

Jos työntekijä on ollut sekä tämän lain että muun julkisten tai yksityisten alojen eläkelain mukaisen eläketurvan piirissä ja jos hän eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa oli 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa palveluksessa, Kirkon keskusrahasto viimeisenä eläkelaitoksena:

1) antaa omasta päätöksestään sekä muiden julkisten ja yksityisten alojen eläkelakien mukaisesta eläketurvasta ja vastaavasta perhe-eläketurvasta huolehtivien eläkelaitosten päätöksistä päätösyhdistelmän; ja

2) hoitaa päätösyhdistelmän mukaisten eläkkeiden maksamisen ja eläkkeisiin liittyvät eläkelaitoksen muut tehtävät.

Jos työntekijän eläketurva oli eläketapahtumahetkellä tai viimeksi ennen eläketapahtumaa järjestetty muussa julkisten alojen eläkelaitoksessa tai yksityisten alojen eläkelaitoksessa, tämä eläkelaitos hoitaa viimeisenä eläkelaitoksena 1 momentissa tarkoitettut tehtävät myös tämän lain mukaisen eläketurvan osalta.

20 §

Työskentely julkisten ja yksityisten alojen työeläkelakien piirissä

Jos eläkettä määrättäessä otetaan huomioon tuleva aika, 19 §:n mukaiset tehtävät viimeisenä eläkelaitoksena hoitaa se julkisten tai yksityisten alojen eläkelaitos, jossa työntekijän eläketurva oli järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen.

Mitä 1 momentissa ja 19 §:ssä säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, ei sovelleta työ-

kyvyttömyyseläkkeeseen, jos työntekijän eläketurva on järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen Kirkon keskusrahastossa tai muussa julkisten alojen eläkelaitoksessa, ja työntekijällä on työntekijän eläkelain ja merimieseläkelain (1290/2006) mukaisia ansioita yhteensä vähintään 12 566,70 euroa eläketapahtumavuotta edeltäneen kahden kalenterivuoden aikana. Mitä 1 momentissa ja 19 §:ssä säädetään viimeisestä eläkelaitoksesta, ei sovelleta työkyvyttömyyseläkkeeseen myöskään, jos työntekijällä on eläketapahtumavuonna alkanut jatkuva tämän lain mukainen palvelus ja hänen eläketurvansa oli järjestetty eläketapahtumavuotta edeltävän kalenterivuoden lopussa tai viimeksi sitä ennen muussa eläkelaitoksessa kuin Kirkon keskusrahastossa.

Jos osa-aikaeläke myönnetään samanaikaisesti sekä tämän lain että muun julkisten tai yksityisten alojen eläkelain mukaisena, eläkkeen myöntävät eläkelaitokset erikseen.

21 §

Neuvotteluvollisuus

Jos Kirkon keskusrahasto toimii viimeisenä eläkelaitoksena, sen on ennen päätöstään pyydettävä yksityisten alojen eläkelaitoksen arvio työntekijän työkyvystä, jos yksityisten alojen eläkelaitoksen myöntämän eläkkeen määrä ylittää 688,02 euroa kuukaudessa ja Kirkon keskusrahasto viimeisenä eläkelaitoksena ratkaisee työntekijän oikeuden työkyvyttömyyseläkkeeseen valtion eläkelain 35 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan. Jos Kirkon keskusrahasto ja yksityisten alojen eläkelaitos ovat tällöin eri mieltä työntekijän työkyvyn arvioinnista, ne ratkaisevat eläkeasian erikseen.

22 §

Eläkettä maksava eläkelaitos viimeisenä eläkelaitoksena

Eläkkeensaajalle vanhuus-, työkyvyttömyys- tai osa-aikaeläkettä maksavaa eläkelaitosta pidetään viimeisenä eläkelaitoksena silloinkin, kun eläkkeensaajalle myönnetään

vanhuuseläke. Eläkkeensaajalle osa-aikaeläkettä tai työkyvyttömyyseläkettä maksavaa eläkelaitosta pidetään viimeisenä eläkelaitoksena myös silloin, kun eläkkeensaajalle myönnetään työkyvyttömyyseläke, jollei 20 §:n 2 momentista muuta johdu. Osa-aikaeläkkeen jälkeen myönnettävää työkyvyttömyyseläkeasiaa käsiteltäessä viimeinen eläkelaitos määräytyy kuitenkin siten kuin 19 ja 20 §:ssä säädetään.

23 §

Viimeisen eläkelaitoksen kustannukset

Jos Kirkon keskusrahasto on viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut muiden työeläkelakien mukaista eläkettä tai perhe-eläkettä, tai jos muu yksityisten tai julkisten alojen eläkelaitos on viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut tämän lain mukaista eläkettä, Kirkon keskusrahasto perii muulta eläkelaitokselta tai hyvittää muulle eläkelaitokselle nämä eläkekustannukset korkoineen viimeistään maksuvuotta seuraavan kalenterivuoden aikana. Tätä varten voidaan periä ja suorittaa myös ennakkoa.

Eläkekustannukset peritään ja hyvitetään siten kuin Kirkon keskusrahasto, Eläketurvakeskus ja muut julkisen alan eläkelaitokset asiasta tarkemmin sopivat.

24 §

Muut säännökset viimeisestä eläkelaitoksesta

Eläkelaitokset voivat sopia, että viimeistä eläkelaitosta koskevia tämän luvun säännöksiä noudatetaan myös 20 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettussa tilanteessa tai muussa tilanteessa, jossa niitä ei lain mukaan olisi noudatettava. Eläkkeenhakijalle on tällöin ilmoitettava, missä eläkelaitoksessa hänen eläkeasiaansa hoidetaan.

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, mikä eläkelaitos on toimivaltainen käsittelemään eläkehakemuksen, Eläketurvakeskus ratkaisee asian eläkelaitoksen pyynnöstä.

Edellä 19 ja 22 §:ssä tarkoitettusta toimivaltaisen eläkelaitoksen määräytymisestä on li-

säksi soveltuvin osin voimassa, mitä siitä valtion eläkelain nojalla säädetään.

5 luku

Eläketurvan rahoitus

25 §

Eläkerahasto

Kirkon keskusrahaston eläkerahaston tehtävänä on tasoittaa Kirkon keskusrahastolle eri vuosina kannettavan eläkemaksun määrää sekä turvata eläkkeiden rahoitus tulevaisuudessa.

Eläkerahastoon siirretään vuosittain se osa työnantajilta ja työntekijöiltä perityistä eläkemaksuista ja muista tuotoista, joita ei käytetä eläkkeiden maksuun ja muihin eläketöiminnan kuluihin. Eläketöiminnan kuluihin kuuluviksi luetaan myös vakuutustarkastuksen kustantamisesta annetun lain (479/1944) 1 §:n 1 momentin nojalla määrätty valvontamaksu, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetun lain (677/2005) 16 §:n mukainen oikeushallintomaksu sekä Eläketurvakeskuksesta annetun lain (397/2006) 5 §:n mukainen kustannusosuus ja toimintokohtainen palvelumaksu.

Eläkerahaston varojen sijoitustoiminnasta vastaavat kirkkohallitus ja Kirkon keskusrahaston eläkerahaston johtokunta siten kuin siitä erikseen säädetään ja määrätään. Eläkerahaston sijoitustoimintaa valvoo Vakuutusvalvontavirasto.

26 §

Työnantajan eläkemaksu

Työnantajan on maksettava Kirkon keskusrahastolle eläkkeiden ja perhe-eläkkeiden maksamista varten eläkemaksu. Eläkemaksu lasketaan eläketurvan alaiselle työntekijälle kunakin varainhoitovuonna maksetuista palkoista kirkolliskokouksen vahvistamien perusteiden mukaan. Palkkaan luetaan myös vapaa asunto lämpöineen. Lisäksi työnantajan on maksettava kirkolliskokouksen vahvistamien perusteiden mukaan työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuuosuudet.

Kirkolliskokous vahvistaa ne perusteet, joiden mukaan 3 §:n 2 momentissa tarkoitettu yhdistys, muu yhtymä, säätiö tai laitos on velvollinen osallistumaan tämän lain mukaisesta eläketurvasta aiheutuviin kustannuksiin. Kirkon keskusrahasto päättää, onko kirkkoyhdistyksen tai vastaavan järjestön tai työssä ulkosuomalaisien keskuudessa muun evankelis-luterilaisen kirkon tai sen seurakunnan palveluksessa olevan henkilön eläketurvasta suoritettava Kirkon keskusrahastolle korvauksena, sekä korvauksen määrästä.

Työnantajan on tilitettävä eläkemaksut Kirkon keskusrahastolle sen määräämällä tavalla.

27 §

Työntekijän eläkemaksu

Työntekijän on maksettava Kirkon keskusrahastolle työntekijän eläkemaksu. Työntekijän eläkemaksu on yhtä suuri kuin työntekijän työeläkevakuutusmaksu, josta säädetään työntekijän eläkelain 153 §:ssä.

Työnantaja pidättää palkanmaksun yhteydessä työntekijän eläkemaksun palveluksessaan olevan työntekijän eläkkeessä huomioon otettavista ansioista ja tilittää sen Kirkon keskusrahastolle sen määräämällä tavalla.

Jos työntekijän eläkemaksu on ilmeisen virheen vuoksi jäänyt palkanmaksun yhteydessä pidättämättä, työnantaja voi pidättää maksun enintään kahden seuraavan palkanmaksun yhteydessä.

Jos työntekijälle ei ole maksettu työntekijän eläkemaksun pidättämiseen riittävää rahapalkkaa ja hänelle kuitenkin kertyy eläketurvaa, työnantaja voi pidättää maksun vuoden kuluessa seuraavien palkanmaksujen yhteydessä.

28 §

Työnantajan vastuu eläkemaksuista

Eläkemaksusta, joka muodostuu 26 §:ssä tarkoitettusta työnantajan eläkemaksusta ja 27 §:ssä mainitusta työntekijän eläkemaksusta, vastaa Kirkon keskusrahastolle työnantaja

niin kuin työnantajan eläkemaksusta säädetään.

29 §

Aiheettomasti pidätetyn eläkemaksun palautus ja palautuksen vanhentuminen

Työnantajan on työntekijän vaatimuksesta palautettava työntekijälle tältä aiheettomasti pidättämänsä työntekijän eläkemaksu.

Aiheettomasti pidätetyn eläkemaksun palautus vanhentuu viiden vuoden kuluttua työnantajan eläkemaksun maksupäivästä tai työntekijän eläkemaksun pidätyspäivästä lukien, jollei vanhentumista sitä ennen katkaista. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain (728/2003) 10 ja 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisajan katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Viiden vuoden vanhentumisaika voi pidentyä siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädetään.

30 §

Eläkemaksun vanhentuminen

Kirkon keskusrahaston on määrättävä tähän lakiin perustuva eläkemaksu maksettavaksi viiden vuoden kuluessa maksun eräpäivästä.

Jos työntekijälle lisätään takautuvasti yli viisi vuotta vanhoja eläkkeeseen oikeuttavia työansioita, Kirkon keskusrahaston on määrättävä eläkemaksu näiden työansioiden perusteella maksettavaksi kymmenen vuoden kuluessa siitä päivästä, jona kyseiseen palvelukseen perustuva eläkemaksu olisi erääntynyt maksettavaksi.

31 §

Eläkemaksun viivästyskorko

Jos työnantaja on laiminlyönyt eläkemaksun maksamisen määräajassa, työnantajan on maksettava korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua korkokannan mukainen viivästyskorko.

32 §

Eläkemaksun ulosottokelpoisuus

Kirkon keskusrahaston maksettavaksi määräämä eläkemaksu viivästyskorkoineen saadaan ulosmitata ilman tuomiota tai päätöstä niin kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

6 luku

Tietojen antaminen, saaminen ja hallussapito

33 §

Työntekijän ja eläkkeenhakijan oikeus saada tietoja

Kirkon keskusrahaston on annettava työntekijälle tämän pyynnöstä hallussaan olevat työntekijän eläkeoikeutta koskevat tiedot. Asianosaisen tiedonsaantioikeudesta, oikeudesta saada tieto itseään koskevasta asiakirjasta sekä oikeudesta tarkastaa itsestään rekisteriin tallennetut tiedot on muutoin voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) ja henkilötietolaissa (523/1999) säädetään.

Kirkon keskusrahaston on annettava eläkkeenhakijalle etukäteen eläkehakemuslomakkeella tai muulla vastaavalla tavalla tiedot siitä, mistä häntä koskevia tietoja voidaan hankkia ja mihin tarkoitukseen niitä voidaan säännönmukaisesti luovuttaa.

34 §

Työnantajan oikeus saada tietoja

Työnantajalla on oikeus saada Kirkon keskusrahastolta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä kirjanpitoaan ja työkyvyttömyyseläkkeiden omavastuusuuden tarkastamista varten tiedot eläkkeensaajalle myönnetystä tämän lain mukaisesta etuudesta ja muut edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämättömät tiedot. Tie-

dot voidaan antaa sille työnantajalle, jolle kuuluu omavastuuosuus eläkkeestä. Kirkon keskusrahastolla on myös oikeus ilmoittaa sille työnantajalle, jonka palveluksesta työntekijä siirtyy eläkkeelle, myönnetyn eläkkeen laji ja alkamis- ja päättymisajankohta työnantajan palveluksen päättämistä varten.

35 §

Työnantajan velvollisuus antaa tietoja

Työnantaja on velvollinen ilmoittamaan Kirkon keskusrahastolle vähintään kolmannesvuosittain työntekijöiden nimet, henkilötunnukset, palvelusten alkamis- ja päättymispäivät, palkka- ja palkkiotiedot sekä palvelusaikoja ja keskeytyksiä koskevat tiedot. Lisäksi työnantaja on velvollinen antamaan Kirkon keskusrahastolle palkka- ja palkkiotiedot kalenterivuoden päättyessä jatkuvista palveluksista sekä muut työntekijöiden eläkeoikeuteen ja työnantajan maksuvelvollisuuteen liittyvät tiedot. Jos työnantaja jättää ilmoittamatta Kirkon keskusrahastolle edellä tarkoitettut tiedot tai ilmoittaa ne myöhemmin kuin Kirkon keskusrahaston 4 momentin perusteella antamissa määräyksissä edellytetään, voidaan 26 §:ssä tarkoitettu eläkemaksu määrätä suoritettavaksi kohtuullisesti korotettuna, kuitenkin enintään kaksinkertaisena.

Työnantaja on velvollinen pyydettäessä antamaan Kirkon keskusrahastolle ja tämän lain mukaiselle lain piiriin kuuluvan työntekijän työskentelyä ja työolosuhteita koskevat ja muut vastaavat työnantajalta saatavissa olevat tiedot, jotka ovat välttämättömiä eläketurvan järjestämiseksi ja käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemiseksi tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa säädettyjen tehtävien toimeenpanemiseksi.

Pyydettäessä työnantajalta työntekijän eläke- tai kuntoutusasian käsittelyä varten tarvittavia tietoja työnantajalle saadaan ilman työntekijän suostumusta ilmoittaa vain ne häntä koskevat salassa pidettävät tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävän asian päätöksenteossa tarvittavien tietojen yksilöimiseksi.

Kirkon keskusrahasto pitää rekisteriä työntekijöiden eläkeoikeuteen vaikuttavista tämän pykälän ja 36 §:n perusteella saamistaan

tiedoista. Kirkon keskusrahastolla on oikeus antaa työnantajille määräyksiä siitä, milloin ja missä muodossa tiedot ilmoitetaan Kirkon keskusrahastolle.

36 §

Oikeus saada tietoja asian ratkaisemiseksi ja lakisääteisten tehtävien toimeenpanemiseksi

Kirkon keskusrahastolla ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuviranomaisella on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä saada:

1) työnantajalta, lakisääteistä vakuutusta toimeenpanevalta vakuutus- ja eläkelaitokselta, viranomaiselta ja muulta taholta, johon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia sovelletaan, tiedot, jotka ovat välttämättömiä käsiteltävänä olevan eläke- tai etuusasian ratkaisemiseksi tai jotka muuten ovat välttämättömiä tässä laissa, EY:n sosiaaliturva-asetuksessa tai sen täytäntöönpano-asetuksessa säädettyjen taikka Suomea sitovassa kansainvälisessä sosiaaliturvasopimuksessa määrättyjen tehtävien toimeenpanemiseksi;

2) lääkäriltä ja muulta terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994) tarkoitettulta ammattihenkilöltä, potilaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (785/1992) 2 §:n 4 kohdassa tarkoitettulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, kuntoutusta toimeenpanevalta taholta ja muulta terveydenhuollon toimintayksiköltä, sosiaalipalvelujen tuottajalta sekä hoitolaitokselta pyynnöstä tämän laatima lausunto ja muut 1 kohdassa tarkoitettujen tehtävien toimeenpanemiseksi välttämättömät tiedot eläkkeen- tai etuudenhakijan potilasasiakirjoista, kuntoutuksesta, terveydentilasta, hoidosta sekä työkyvystä, jollei hakija itse toimita mainittuja tietoja.

Eläkelaitoksella ja tämän lain mukaisella muutoksenhakuviranomaisella on oikeus saada 1 momentissa tarkoitettut tiedot maksutta. Jos tiedot tarvitaan tietystä muodosta ja siitä aiheutuu tietojen luovuttajalle olennaisia lisäkustannuksia, kustannukset on kuitenkin korvattava.

37 §

Eläketurvan syntymisen kiertäminen ja väärinkäyttö

Jos eläketurvan syntymisen kiertämiseksi, eläkemaksun välttämiseksi, perusteettoman eläketurvan järjestämiseksi tai muusta vastaavasta syystä oikeustoimelle on annettu sellainen sisältö, joka ei vastaa asian todellista luonnetta tai tarkoitusta, eläketurvan syntymistä ratkaistaessa, eläkemaksua määrättäessä tai muuta eläkeasiaa käsiteltäessä on menettävä asian todellisen luonteen tai tarkoituksen mukaisesti.

Jos tapahtuneen järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää työnantajan työkyvyttömyysvastuuta koskevia säännöksiä, Kirkon keskusrahasto voi määrätä eläkemaksun ennen mainittua järjestelyä vallinneen tilanteen mukaan.

38 §

Kirkon keskusrahaston tarkastusoikeus

Kirkon keskusrahastolla on oikeus tarkastaa tässä luvussa tarkoitettujen työnantajan antamien tietojen oikeellisuus työnantajan asiakirjoista.

Kirkon keskusrahastolla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tarkistamista varten välttämättömät tiedot muilta työeläkelakien mukaista tehtävää hoitavilta eläkelaitoksilta ja Eläketurvakeskukselta.

39 §

Tietojen antaminen vapaaehtoista ryhmälisäeläketurvaa varten

Kirkon keskusrahastolla on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedon saantia koskevien rajoitusten estämättä antaa henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle ja eläkesäätiölle työntekijöiden nimet, osoitteet ja henkilötunnukset, tiedot eläkkeiden määristä ja eläkkeen määrään vaikuttavista tekijöistä sekä muut työntekijän eläkelain 204 §:ssä tarkoi-

tetun vapaaehtoisen ryhmälisäeläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömät tiedot.

40 §

Tietojen luovuttaminen

Kirkon keskusrahastolla on oikeus sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään, salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa:

1) asianomaiselle viranomaiselle ja toimielimelle ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai Suomea sitovan kansainvälisen sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanossa;

2) 35 ja 36 §:n nojalla saamansa tiedot Eläketurvakeskukselle ja työntekijän eläkelain 3 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1—2 ja 4—7 kohdassa mainittujen lakien ja eläkesääntöjen toimeenpanosta huolehtiville eläkelaitoksille, joilla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella työnantajalta, 36 §:ssä mainitulta taholta tai Eläketurvakeskukselta;

3) Eläketurvakeskukselta ja työntekijän eläkelain 3 §:n 1 momentissa ja 2 momentin 1—2 ja 4—7 kohdassa mainittujen lakien ja eläkesääntöjen toimeenpanosta huolehtivalta eläkelaitokselta saadut eläkettä, eläkeoikeutta tai vakuuttamista koskevat tiedot Kansaneläkelaitokselle tai muulle sellaiselle tietojen vastaanottajalle, jolla on oikeus saada nämä tiedot lain perusteella;

4) ministeriöille, verohallinnolle ja lakisäästeistä sosiaaliturvajärjestelmää hoitavalle laitokselle ja yhteisölle, jonka hoidettavaksi kuuluvaan sosiaaliturvaetuuteen tämän lain mukainen etuus vaikuttaa, tämän lain mukaisista etuutta saaneen edunsaajan henkilötunnus ja muut yksilöintitiedot, tiedot maksetuista etuuksista, tiedot työnantajasta ja muut näihin rinnastettavat tiedot, jotka ovat välttämättömiä sosiaaliturvaan kohdistuvien rikosten ja väärinkäytösten selvittämiseksi suorittavaa henkilötietojen yhdistämistä ja muuta kertaluonteista valvontatointia varten, sekä poliisi- ja syyttäjäviranomaisille edellä tarkoitettujen rikosten selvittämistä ja syytteenpanoa varten välttämättömät tiedot; terveydentilaa koskevia tietoja tai tietoja, jotka

on tarkoitettu kuvaamaan henkilön sosiaali-
huollon tarpeen perusteita, ei kuitenkaan saa
luovuttaa;

5) verohallinnolle tiedot, jotka ovat välttämättömiä ennakkoperintälaissa säädetyn valvontavelvollisuuden täyttämiseksi silloin, kun on aihetta epäillä, että työnantaja ei ole täyttänyt ennakonpidätysvelvollisuuttaan;

6) työntekijöiden ryhmähenkivakuutuksen korvaustoimintaa henkivakuutus- ja tapaturmavakuutusyhtiöiden valtuuttamana hoitavalle työntekijäin ryhmähenkivakuutuspoolille ja Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle tämän lain mukaisessa palveluksessa olleiden, kuolleiden työntekijöiden nimet, henkilötunnukset, kuolinpäivät ja palvelukseen liittyvät tiedot, heidän edunsaajiensa nimet ja henkilötunnukset sekä muut vastaavat tiedot, joita tarvitaan ryhmähenkivakuutuksen vakuutussumman myöntöedellytysten täyttymistä ratkaistaessa, sekä vastaavat tiedot Valtiokonttorille ja kunnalliselle eläkelaitokselle ryhmähenkivakuutusta vastaavan taloudellisen tuen käsittelemiseksi.

Kirkon keskusrahaston on ennen 1 momentin 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tietojen antamista sovittava Eläketurvakeskuksen ja asianomaisen eläkelaitoksen kanssa siitä, mitä edellä tarkoitetuista tiedoista voidaan luovuttaa edelleen ja kenelle niitä voidaan edelleen luovuttaa.

Kirkkohallituksen 10 §:n 1 momentin nojalla tekemää sopimusta pidetään viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain 26 §:n 3 momentissa tarkoitettuna toimeksiantona.

41 §

Tietojen luovuttajan vastuu

Kirkon keskusrahaston on ennen tietojen luovuttamista varmistettava, että tietojen saajalla on lain mukaan oikeus saada luovutettavat tiedot niiden alkuperäiseltä luovuttajalta.

Kirkon keskusrahasto on vastuussa siitä, että luovutettavien tietojen sisältö vastaa niitä tietoja, jotka se sai alkuperäiseltä luovuttajalta.

42 §

Tietojen antaminen teknisen käyttöyhteyden avulla

Kirkon keskusrahastolla on sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 29 §:n 3 momentissa säädetään, oikeus avata tekninen käyttöyhteys:

1) lakisäateistä sosiaalivakuutusta toimeenpanevalle yhteisölle tai laitokselle sekä tämän lain mukaiselle muutoksenhakuviranomaiselle henkilörekisterinsä sellaisiin tietoihin, jotka sillä on lain nojalla oikeus saada tehtäviensä hoitamista varten;

2) 40 §:n 1 momentin 2, 3 ja 6 kohdassa säädetylle viranomaiselle tai toimielimelle mainituissa kohdissa tarkoitettujen tietojen antamista varten;

3) EY:n sosiaaliturva-asetuksen tai Suomea sitovan kansainvälisen sosiaaliturvasopimuksen mukaisten tehtävien toimeenpanosta huolehtivalle viranomaiselle sellaisiin tietoihin, joita sillä on 40 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan oikeus saada;

4) henkivakuutusyhtiölle, eläkekassalle tai eläkesäätiölle 39 §:ssä tarkoitettuihin ryhmälisäeläketurvan hoitamista tai järjestämistä varten välttämättömiin tietoihin.

Kirkon keskusrahastolla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys työnantajalle 35 §:ssä tarkoitettun tiedonantovelvollisuuden täyttämiseksi. Kirkon keskusrahastolla on oikeus avata tekninen käyttöyhteys myös Eläketurvakeskukselle ja muille eläkelaitoksille tietojen antamista varten edun saajalle itselleen hänen tämän lain mukaisesta eläketurvastaan.

Tekninen käyttöyhteys on voidaan kuitenkin avata 35 ja 36 §:ssä tarkoitettujen tietojen antamista varten vain, jos tästä on 40 §:n 2 momentin mukaisesti sovittu.

Tämän pykälän perusteella avatun teknisen käyttöyhteyden avulla saa hakea myös salassa pidettäviä tietoja ilman sen suostumusta, jonka etujen suojaamiseksi salassapitovelvollisuus on säädetty.

Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietojen pyytäjän on esitettävä käyttöyhteyden avaajalle selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

7 luku

Muutoksenhaku ja takaisinperintä

43 §

Muutoksen hakeminen

Muutoksenhakua varten on työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutus-oikeus. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta ja sen jäsenistä säädetään työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnasta annetussa laissa (677/2005) ja vakuutusoi-keudesta vakuutusoikeuslaissa (132/2003).

Asianosainen saa hakea valittamalla muu-tosta Kirkon keskusrahaston tämän lain no-jalla antamaan päätökseen työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Asianosainen ja Kirkon keskusrahasto saa-vat hakea valittamalla muutosta työeläkeasi-oiden muutoksenhakulautakunnan antamaan päätökseen vakuutusoikeudelta siten kuin tässä laissa ja hallintolainkäyttölaissa sääde-tään. Vakuutusoikeuden päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Kirkon keskusrahaston päätökseen, jolla Kirkon keskusrahasto on kieltäytynyt anta-masta 16 §:ssä tarkoitettun ennakkopäätöksen eläkeoikeudesta, tai Eläketurvakeskuksen päätökseen, joka koskee 24 §:n 2 momentissa tarkoitettua eläkehakemuksen käsittelyyn toimivaltaista eläkelaitosta, ei saa hakea muutosta valittamalla.

44 §

Muutoksen hakeminen viimeisen eläkelaitok-sen päätösyhdistelmään ja EU-päätösten yh-teenvetoon

Kirkon keskusrahaston 5 luvussa tarkoitet-tuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistelmään sovelletaan, mitä tässä luvussa säädetään päätöksestä. Kun Kirkon keskusrahaston päätös sisältyy muun eläke-laitoksen 19 §:ssä tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena antamaan päätösyhdistel-mään, siihen haetaan muutosta ja valitusasia käsitellään siten kuin muussa julkisten alojen

eläkelaiissa tai yksityisten alojen eläkelaiissa säädetään. Tällöin muun julkisten alojen elä-kelaitoksen tai yksityisten alojen eläkelaitok-sen on, siltä osin kuin valitus koskee tämän lain mukaista eläketurvaa, pyydettävä vali-tuksesta Kirkon keskusrahaston lausunto. Lausuntoa ei pyydetä, jos valitus koskee yk-sinomaan työkyvyn arviointia.

Asianosainen, joka on ollut vakuutettuna kahdessa tai useammassa Euroopan unionin jäsenvaltiossa ja joka ei tyydy Kirkon kes-kusrahaston tämän lain nojalla antamaan pää-tökseen, voi hakea siihen muutosta saatuaan sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yh-teisön alueella liikkuihin palkattuihin työnte-kijöihin ja heidän perheenjäseniinsä annetun asetuksen (ETY) N:o 1408/71 täytäntöön-panomenettelystä annetun neuvoston asetuk-sen (ETY) N:o 574/72 48 artiklassa tarkoite-tun yhteenvedon, johon on liitetty kaikkien Euroopan unionin jäsenvaltioiden päätökset. Työkyvyttömyyseläkkeen saamisen edelly-tyksiä koskevaan Kirkon keskusrahaston pää-tökseen haetaan kuitenkin muutosta siten kuin tässä laissa säädetään.

45 §

Päätöksen tiedoksianto ja muutoksenhakuaika

Kirkon keskusrahaston ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätös saadaan antaa tiedoksi lähettämällä se vastaanottajalle postitse taikka antamalla päätös tiedoksi säh-köisesti siten kuin sähköisestä asioinnista vi-ranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään.

Muutoksenhakuaika on 30 päivää siitä päi-västä lukien, jona vastaanottaja on saanut tie-don Kirkon keskusrahaston tai työeläkeasioi-den muutoksenhakulautakunnan päätöksestä. Vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä päätöksen pos-tittamisesta, jollei muuta näytetä.

46 §

Valituskirjelmän toimittaminen

Asianosaisen on toimitettava Kirkon kes-kusrahaston tai työeläkeasioiden muutoksen-

hakulautakunnan päätöstä koskeva valituskirjelmä Kirkon keskusrahastolle.

47 §

Muutoksenhakuajan jälkeen tullut valitus

Jos valituskirjelmä on saapunut Kirkon keskusrahastolle, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle tai vakuutusosikeudelle 45 §:ssä säädetyn määräajan jälkeen, valitus voidaan tästä huolimatta ottaa tutkittavaksi, jos myöhästymiseen on ollut painava syy.

48 §

Päätöksen oikaisu muutoksenhaun yhteydessä

Kirkon keskusrahasto tutkii, voiko se itse oikaista päätöksensä. Jos Kirkon keskusrahasto hyväksyy kaikilta osin sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava asiassa oikaisupäätös. Oikaisupäätökseen saa hakea muutosta siten kuin tässä luvussa säädetään.

Jos Kirkon keskusrahasto on antanut päätösyhdistelmän viimeisenä eläkelaitoksena, sen on pyydettävä lausunto muilta eläkelaitoksilta ennen asian käsittelemistä siltä osin kuin valitus koskee näiden hoitamaa eläketurvaa. Jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia, lausunto pyydetään vain yksityisten alojen eläkelaitokselta ja siltäkin ainoastaan silloin, kun kysymyksessä on 21 §:ssä tarkoitettu tilanne.

Jos kaikki ne eläkelaitokset, joiden päätöksiä valitus koskee, hyväksyvät muutoksenhakijan vaatimukset, Kirkon keskusrahasto antaa uuden, oikaistun päätösyhdistelmän. Oikaistuun päätösyhdistelmään saa hakea muutosta siten kuin tässä luvussa säädetään.

Jos Kirkon keskusrahasto oikaisee aikaisemman päätöksensä vain osin, sen on annettava asiasta väliaikainen päätös. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta.

Jos päätösyhdistelmästä tehty valitus koskee yksinomaan työkyvyn arviointia ja jos Kirkon keskusrahasto viimeisenä eläkelaitoksena hyväksyy sille toimitetussa valituksessa esitetyt vaatimukset, sen on annettava

asiasta uusi, oikaistu päätösyhdistelmä. Jos se ei oikaise päätösyhdistelmää, menetellään siten kuin 49 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Jos kysymyksessä on 21 §:ssä tarkoitettu tilanne ja yksityisten alojen eläkelaitos ei hyväksy valittajan vaatimuksia, Kirkon keskusrahaston on siirrettävä valitus yksityisten alojen eläkelaitoksen päätöstä koskevalta osalta työeläkeasioiden muutoksenhakulautakuntaan. Muutoksenhausta on tällöin voimassa, mitä työntekijän eläkelain 9 luvussa säädetään.

49 §

Valituksen siirto muutoksenhakuviranomaiselle

Jos Kirkon keskusrahasto ei hyväksy muutoksenhakijan vaatimuksia kaikilta osin, sen on toimitettava valituskirjelmä sekä valitusta koskeva lausuntonsa 30 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle. Jos valitus koskee työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan päätöstä, Kirkon keskusrahaston on toimitettava valituskirjelmä ja lausuntonsa mainituksa ajassa vakuutusosikeudelle.

Jos Kirkon keskusrahasto hyväksyy valituksessa esitetyt vaatimukset osittain tai kokonaan sen jälkeen, kun valituskirjelmä on jo toimitettu muutoksenhakuviranomaiselle, Kirkon keskusrahasto voi antaa asiasta väliaikaisen päätöksen. Väliaikaisesta päätöksestä on ilmoitettava viipymättä muutoksenhakuviranomaiselle. Väliaikaiseen päätökseen ei saa hakea muutosta. Kirkon keskusrahasto voi poiketa 1 momentissa mainitusta määräajasta, jos valituksen käsittelyssä tarvittavan lisäselvityksen hankkiminen sitä edellyttää. Lisäselvityksen hankkimisesta on tällöin viipymättä ilmoitettava valittajalle. Valituskirjelmä ja lausunto on kuitenkin toimitettava muutoksenhakuviranomaiselle viimeistään 60 päivän kuluttua valitusajan päättymisestä.

Jos Kirkon keskusrahasto päätösyhdistelmän antaneena viimeisenä eläkelaitoksena on pyytänyt lausunnon muilta eläkelaitoksilta eikä se oikaise päätöstään muutoksenhakijan vaatimalla tavalla, Kirkon keskusrahaston on toimitettava valituskirjelmä ja siitä annetut lausunnot 1 momentissa tarkoitettulle muu-

toksenhakuviranomaiselle 60 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä.

50 §

Päätöksen täytäntöönpano

Kirkon keskusrahaston päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, kunnes asia on ratkaistu lainvoimaisella päätöksellä.

Kirkon keskusrahaston ja työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoimainen tuomio.

51 §

Lainvoimaisen päätöksen oikaisu uuden selvityksen perusteella

Jos asiassa ilmenee uutta selvitystä, Kirkon keskusrahaston on tutkittava lainvoimaisella päätöksellä ratkaistu asia uudelleen. Kirkon keskusrahasto voi tällöin aikaisemman lainvoimaisen päätöksen estämättä myöntää evätyksen eläkkeen tai edun tai myöntää sen aikaisempaa suurempana. Myös työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta ja vakuutusosoikeus voivat menetellä vastaavasti muutoksenhakuaasia käsitellessään. Muutoksenhausta on voimassa, mitä 43—47 §:ssä säädetään.

52 §

Lainvoimaisen päätöksen poistaminen

Jos Kirkon keskusrahaston tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta voi asianosaisen tai Kirkon keskusrahaston vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Päätöksen poistamista on haettava viiden vuoden kuluessa siitä, kun päätös sai lainvoiman. Erityisen painavista syistä päätös voidaan poistaa määräajan jälkeenkin tehdystä hakemuksesta. Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakun-

nan on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista.

Jos työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan tämän lain perusteella antama lainvoimainen päätös perustuu virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen tai se on ilmeisesti lain vastainen, vakuutusosoikeus voi asianosaisen tai Kirkon keskusrahaston vaatimuksesta poistaa päätöksen ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi. Vakuutusosoikeuden on varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi ennen asian ratkaisemista. Edellä mainituin perustein vakuutusosoikeus voi poistaa myös oman päätöksensä ja määrätä asian uudelleen käsiteltäväksi.

Jos Kirkon keskusrahasto tekee päätöksen poistamista koskevan vaatimuksen, se voi keskeyttää eläkkeen maksamisen tai maksaa sen vaatimuksensa mukaisena siihen asti, kunnes asia on uudelleen ratkaistu.

53 §

Perustevalitus maksuunpanosta

Asianosainen saa tehdä perustevalituksen, jos hän katsoo, että Kirkon keskusrahaston tämän lain 30 §:n perusteella määräämä maksuunpano tai työnantajan 27 §:n perusteella tekemä työntekijän eläkemaksun pidätys on ollut lain tai sopimuksen vastainen. Perustevalitus on tehtävä kirjallisesti ja se on toimitettava työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnalle kahden vuoden kuluessa sitä seuraavan vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu.

Jos perustevalitus tehdään ulosmittauksen takia, on lisäksi voimassa, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään perustevalituksesta.

54 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen ja muun etuuden takaisinperintä

Jos eläkettä, kuntoutusetuutta tai ammatillisen kuntoutuksen kustannusten korvauksia on maksettu enemmän kuin mihin sen saajalla on oikeus, Kirkon keskusrahaston on perittävä aiheettomasti maksettu eläke, kuntoutusetuus tai korvaus takaisin. Kirkon keskus-

rahasto voi luopua aiheettomasti maksetun eläkkeen tai muun etuuden takaisinperinnästä kokonaan tai osittain, jos tämä katsotaan kohtuulliseksi eikä eläkkeen tai muun etuuden maksaminen ole johtunut eläkkeensaajan tai hänen edustajansa vilpillisestä menettelystä. Kirkon keskusrahasto voi luopua takaisinperinnästä myös silloin, kun takaisin perittävä määrä on vähäinen.

Mitä 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös silloin, kun Kirkon keskusrahasto on 5 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena toimiessaan maksanut tämän lain mukaisia eläkkeitä aiheettomasti. Siltä osin kuin Kirkon keskusrahasto on maksanut aiheettomasti muuta julkisten tai yksityisten alojen eläkelakien mukaista eläkettä, takaisinperinnästä päättää asianomainen eläkelaitos siten kuin sitä koskevassa laissa säädetään. Kirkon keskusrahasto antaa tällöin kuitenkin takaisinperittävistä eläkkeistä päätösyhdistelmän ja huolehtii takaisinperinnästä.

Päätös aiheettomasti maksetun eläkkeen tai muun etuuden takaisinperinnästä on tehtävä viiden vuoden kuluessa eläkkeen tai muun etuuden maksupäivästä lukien. Takaisinperintäpäätöksellä vahvistettu saatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua päätöksen antamisesta, jollei vanhentumista sitä ennen katkaista. Vanhentuminen katkeaa siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 10 ja 11 §:ssä säädetään. Vanhentumisajan katkaisemisesta alkaa kulua uusi viiden vuoden vanhentumisaika. Viiden vuoden vanhentumisaika voi pidentyä siten kuin velan vanhentumisesta annetun lain 11 §:n 3 momentissa säädetään.

55 §

Aiheettomasti maksetun eläkkeen ja muun etuuden kuittaus

Kirkon keskusrahasto voi periä takaisin aiheettomasti maksamansa eläkkeen tai muun etuuden myös kuittaamalla sen vastaisuudessa maksettavista eläke-eristä. Ilman eläkkeensaajan suostumusta kulloinkin maksettavasta eläke-erästä saa vähentää enintään kuudesosan siitä eläke-erän osasta, joka jää jäljelle, kun eläke-erästä on ennakkoperintä-

lain (1118/1996) nojalla pidätetty veron ennakko.

Jos Kirkon keskusrahasto 5 luvussa tarkoitettuna viimeisenä eläkelaitoksena perii takaisinperittävän määrän kuittaamalla, 1 momentissa tarkoitettuna eläke-eränä pidetään Kirkon keskusrahaston viimeisenä eläkelaitoksena maksettavana olevien eläke-erien yhteismäärää.

8 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

56 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan:

1) 20 päivänä toukokuuta 1966 annettu evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki (298/1966) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen; ja

2) 10 päivänä huhtikuuta 1970 annettu evankelis-luterilaisen kirkon perhe-eläkelaki (258/1970) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

57 §

Viimeistä eläkelaitosta koskevien säännösten soveltaminen

Mitä 4 luvussa säädetään viimeisen eläkelaitoksen järjestelystä, ei sovelleta, jos eläkkeenhakija saa tai hänellä on oikeus saada ennen 1 päivää tammikuuta 2004 vireille tulleeseen hakemuksen perusteella työ- tai virkasuhteeseen taikka yrittäjätoimintaan perustuvaa eläkettä taikka maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) mukaista eläkettä, maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain (1330/1992) mukaista luopumiskorvausta tai maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) mukaista luopumistukea ja hän hakee uutta tai hänelle aikaisemmin myönnetyn eläkkeen jatkamista. Mainitun luvun säännöksiä ei sovelleta myöskään, jos ennen 1 päivää tammikuuta 2004 vireille tul-

leen hakemuksen perusteella myönnettyä ja sittemmin keskeytettyä eläkettä ryhdytään maksamaan uudelleen. Jos edunjättäjä sai kuollessaan sellaista eläkettä, johon ei ole sovellettu tämän pykälän ensimmäisessä virkkeessä mainittuja säännöksiä, niitä ei sovelleta myöskään hänen jälkeensä myönnettävään perhe-eläkkeeseen.

58 §

Kirkon perhe-eläkekassa

Henkilöllä, jolle tämän lain voimaan tullessa suoritetaan kirkon vanhan perhe-eläkekassan säännön mukaista perhe-eläkettä, on oikeus kassaeläkkeeseensä entisten ehtojen mukaisesti.

59 §

Muu kuin tässä laissa tarkoitettu palvelus

Kirkon keskusrahasto saa erityisistä syistä määrätä, että eläkeajaksi luetaan kokonaan tai osaksi aika 23 ikävuoden täyttämisen jälkeen muussakin kuin 3 §:ssä tarkoitettussa palveluksessa. Tämä ei kuitenkaan koske palvelusta 31 päivän joulukuuta 2004 jälkeiseltä ajalta.

60 §

Vanhentumisaikojen siirtymäsäännökset

Edellä lain 29 §:n 2 momentissa, 30 §:n 1 momentissa ja 54 §:n 3 momentissa säädettyä viiden vuoden vanhentumisaikaa sovelletaan vuoden 2013 alusta lukien. Vuosina 2007 ja 2008 mainittu vanhentumisaika on kymmenen vuotta, vuonna 2009 yhdeksän, vuonna 2010 kahdeksan, vuonna 2011 seitsemän ja vuonna 2012 kuusi vuotta. Vanhentumisaikojen laskettaessa otetaan huomioon myös ennen tämän lain voimaantuloa kulunut aika.

61 §

Voimaanpanoon sovellettavat muut säännökset

Eläkkeen määräytymiseen ajalta ennen tämän lain voimaantuloa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaanpanosta on lisäksi soveltuvin osin voimassa, mitä valtion eläkelain voimaanpanosta annetussa laissa (1296/2006) säädetään.

Helsingissä 8 päivänä helmikuuta 2008

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Kulttuuri- ja urheiluministeri *Stefan Wallin*